Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ

«СВЕТ» ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 27 МАРТ, 1979 ШУ. ● № 37 (6013). ● Мах 2 кепиг.

ХЬУРМАТИ КХОМИ БАР — ХIАРАНЕ ДЕКХАР

ИттлагIча пятилетна диълагIча шера алам толамца кхочашъяра доккхийн бехкеташамех декхарех тIайийцад Нохч-ГIалгIайчен промышленни предприятей, гIишлошъеча транспортни организацей, халкъа боахама кхыча доакъой коллективаша. Шоай деррига ницкъаш кхочашбаш серлагIа а даькъ, хьинаре къахьегарах дика кайолаш дIадоладаьд ер шу республика промышленноста болхлоша. ДIабахача февраль бетте цхьан предприятегара дIайиккача массане а кхочашйир продукци хьалла ниткара пачхахьалкхен план.

ИттлагIа пятилетна производства эффективностен дикален пятилетна я. Мичча бесса а пачхахьалкхен планаш тIайийца социалистически декхараш кхочашде а ца гIерташ, производствана ма-мотта дукхагIа пайда а бенш, уж толамца кхочашши тIехкхочашш дара тIалхуаш йола промышленни предприятеш дукха а вай республике. Цар дина кхетаду производства эффективность лаккъяра, предприятена хулаш бола пайда тIа-тIа дукхагIа хилийтара хьурмати кхоми бар, арахецача продукцега дIадодар кIезигдар, кийчъю продукци ма-мотта дикагIа хилийтар боккхача лоархIаме гIулакх хилар.

Из болх дика вIаштIехьбаьккхаб республикерча машиналгъеча предприятешта юкъе йоккхагIа лоархIача «Красный молот» завода коллективо. Цу балха тIа йоккха опыт йолаш а я из.

Заводе хIара шера чакхдоах кхоми хьурмати дара тIехьара хьажараш-конкурсаш. ДIадахача шера 240 гарттача сагo дакъа а лоацаш халкъа тIехьожамхоша 87 рейд йир предприяте цехашка. Доагор, электроэнергi, метала, кхыйола материалаш кхояра тIеорашь дукхъал халкъа тIехьожамхоша еннача маьхерча 34 предложене вIаштIехьдалийтар 1081 тонн дитиъе аьша, 210 тонн условни доагор, 62 тонн совгIа турбаш, 1478 эзар киловатт-сахьат электроэнергi, кхыйола материалаш кхое. Цул совгIа завода рационализаторашеи изобретателашеи еннача предложенешa итташ эзараш сомаш пайда баьб предприятена.

Завода кулгалхоша, общественни организацешa, халкъа тIехьожамхоша даим тIехьожам лоаттабу вIамигачуи а доакхачуи а кхоми хьурмати дейтара. Зехьа балха ха, массе а тайпа средстваш йоаераш бехктокхаме уз, преметш ца хьожаеш бут. Къахьегамен производственни дисциплинен продукци кийчъяра технологи телхаеш хилча из чIоагIа IатIьаш да производства эффективность лаккъяра. Уж гIулакхаш ца нийсдалийтара даим цIенкхетта кхьовсал лоаттабу укказа.

Из болх иштта кхетамца вIаштIехьбаьккхаб ГI. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент», «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни, «Промавтоматика» НПО опытни, ацетонови, Карабулакски химически реагентий, «Электроприбор» заводий, кхыча предприятей коллективаша. Дукхача хана дена производства эффективность лакха а йолаш, пачхахьалкхена бIаьш эзараш сомаш пайда беш хьайоагIа уж.

Производства эффективность лаккъяра кхомбара хьурматдарш боккхача маьхера гIулакх хилар дика кхета ца деш а цу дешай йоагIеча бесса терко ца еш хIара а тIехьа цхьайола коллективаш а республика халкъа боахаме. Иштта чарех а Карабулакски рудай йоаца гIишлон материалаш йоахен чакхйоахен завод, Грозненски ноги гIирс бу фабрика, Назрановски трикотажни фабрика, «Металлист» яха завод, «Чечингсельстрой» треста аьшнбетона конструкцей завод, кхыераш. Укказа дукха моттигаш кийсу брак йолаш продукци кийчъеш, балха ха зехьа йоаеш, къахьегамен производственни дисциплина телхаеш, бийдал, доагор, электроэнерги, кхыйола материалаш йоагIачул дукхагIа дIаухкийтиш. Уж гIулакхаш кийсу предприятей кулгалхой, общественни организацей, халкъа тIехьожамхой оагIонгахьара хьаддана тIехьожам а лоаттабеш, хIаранегара доагIаш дар хьа ца декаш хилларх.

Хьацаргъя вай рудай йоаца гIишлон материалаш йоахен чакхйоахен Карабулакски завод. Укх тIехьарча шерашка хаддана тIехьаюсараштa юкъе йолаш хьайоагIа из. Цул совгIа кхоми хьурмати дара е йоагIеча бесса цо йоакко ца ярих даим лоха хул цун производства эффективность, деррига технико-экономически хьоихамаш. ЛурчогIа заводе хьекха 3510 вагон хашлахьа мовхьаш тIа ца дотташ лоаттайр цо 19968 сахьата. На бахьан долаш хадиъа боахама дукха зе хилар, хIьато завода коллективо шийн фонде дита йиш йола 13968 сом гIод тенхар. Соахна шийн ханнахьа мовхьаш тIа ца дотташ гоайр 450 вагон, кудухьа 2400 совгIа сом техкар. Брак йолаш продукци арахецарах иштта дукха гIод тийкхад дIадахача шерашка Грозненски ноги гIирс беча фабрика коллективо а.

Доагор, электроэнерги, массе тайпа материальни ресурсаш кхояра дош къьастта чIоагIа белгалдаьккхад КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш тIа. «Халкъа боахама хIара даькъе, хIара коллективе, хIара балха моттиге социалистически хьисаме доаладелга деррагIа чакхдаккхара керттерчарех цхьа принцип хиларах тарра лоархIам болаш а кхомбара режим» аьнад Пленума решенеш тIа. Уж дешаш ларде а дуккаш кхомбарен хьурматдарен дешай хаддана терко е еза предприятей кулгалхоша.

ХIанз а тIехьа республике йолаш а йоагIачул дукхагIа бийдал дIаухкийташ продукци кийчъеш, доагор, металл, кхыйола материалаш зехьа йоаеш, балха хаьнах, станочни паркаш бааза пайда ца эцаш йола предприятеш. Уж ца хилийтара, хIара предприяти лакха эффективность йолаш хилийтара ерригa коллективаш сарцагIьанха декхарийла я парте райкомаш, горкомаш, юкхьенцара партийни организацеш.

Кхомбараш хьурматдараш тIадерзадаь рационализаторашен изобретателашен кийчдаь лердадараш сиха производствана юкъехкахьа дева, цу балха тIа IатIьаш дола халкъа тIехьожамхоша гучадаьха кхочашбоацараш цIендаь дIадаха дева. Вайзача низаца къахьегийта деза болхлошка. Къахьегама, производственни дисциплина телхаерашца, брак йолаш продукци кийчъерашца лира кьовсам лоаттабе декхарийла я общественни организацеш, халкъа тIехьожамо группаш. «ХIара балха дена — дикача Знак» яхача денназагIа лържа ях кхетамца вIаштIехьа а хьакха, производства эффективносте балха дикаш лакха а йолаш, пачхахьалкхен планаш тIайийца декхараш кхочашдар хIара коллективана сийлен декхар да.

ТIехдика къахьег

«Старогрознефть» НГДУ мехкдаьтта тIоанашта дика тIалоаттабарa йолча цеха коллектива къахьегама хьинар айдьд «СССР халкъа боахам дегIабоалабарa хьалхарча пхе шера плане 50 шу дизарах» болча КПСС ЦК социано.

Брагунерча карагано-чокракски лакхерча мела тIоанашкара доакха мехкдаьтта дукхагIа хилийтара тIаерзаь тайп-тайпара геолого-технически мероприятеш чакхйоах цеха коллективо, царна юкъе бурув тохача зонашка еш йола серно-нефтекислотни, глино-кислотни, оксидатни обработкаш а йолаш. Цу ерригача мероприятеша мехкдаьтта доахарий таро хилийтай укх шера дIабахача дукхъал шин бетта кхы тIа а 267344 тонн мехкдаьтта даикха.

Цу коллективе хьинаре къахегаш ба оборудованена ремонт ю слесараш Серегин Василий, Епифанов Юрий, газоэлектросварщик Дериглазов Федор, насосий машинисташ Апашкина Раиса, Пономарева Антонина, иштта кхыбараш. Цар зехьа йоаяц тIоанашка чухецаш йола химически реагенташ, технологически оборудовани сеца латтийташ.

«Грознефть» объединене гIишлон-монтажни управлене пятилетна диъалгIча шера дIабахача шин бетта 434 эзар сома гIишлон-монтажни балхаш даьд. Иштта дика да кхыдола техники-экономически хьоихамаш а, хIаьта март бетта йолийл совгIа кхы а 234 эзар сома гIишлон-монтажни балхаш чакхдаха дига ба гIишлонхой, из планагIа квартале лаьрхIар миссел хул.

Дукха гIишлон-монтажни балхаш даьд цар Карабулакера Грозне кхаччалца дIайодаш йола газопровод юллача а. Укказа хьалтьеча тIехIоаргача «Минеральная-14» яхача скважине оттаьча установко хIара ден-бус 300 тонн мехкдаьтта дIаухийт Хаян-Корта мехкдаьтта парке.

ХIана гIишлонхой тIатеIIа кийчлуш ба В. И. Ленин ваь 109 шу дизара лестадь 21-ча апреле хургдолча субботника.

А. ТИЩЕНКО.

ЯХЬО ТОЛАМАШ ДОАХИЙТ

КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, балха тIа дикиа толамаш доахаш ба Гудермесски Грозненски локомотивни депой къахьегамхой. Цу депой комсомольско-нагIрхой коловнай коллективаша 1979 шера шоайла социалистически яхь лелае валад яьй. ДукхагIча даьъе социалистически яхь лерттIа вIаштIехьъяккхарах тийша да пачхахьалкхен планаши тIайийца социалистически декхараши кхоачаши тIехкхоачаши дар.

Цу коллективаша шин бетта баьча балха итогаш яьй. Цу итогашa дог гIоадоах цхьобаиъдя, цунца цхьана уйла яйташ а я уж. Дог гIоадалар дувзадена да мовхьаш дIа-юха кхахьара идеи кхоачашъярца.

Грозненски депо комсомольско-нагIрхой коллективо Гудермесерчарел 200 эзар тонно-километраш дукхагIа яьй, 15433 килограмм дизельни доагор 195644 киловатт-сахьат электроэнерги кхояьй, хIаьта гудермесцаша 9027 килограмм дизельни доагор кходаьд, баъдя, цунца цхьана йоагIачул совгIа 4939 киловатт-сахьат электроэнерги йоатаяьй.

Социалистическа яхье дакха хьонхамаш даьхад грозненски машинисташа П. Комгакова, В. Садновске, К. Чернобаева, Е. Добролюбова, гудермесски машинисташа В. Истомина, В. Тихонова, Г. Киселева, Н. Голоцева.

Грозненски Гудермесски депой нагIрхой коллективаш юкцаза хана белгалдаккха доагIа уж иттлагIча пятилетка керттера декхараш кхоачашдеи дали шоай балхе дикали эффективность лаккхьеи гIерташ хилар.

Ф. СУХАНОВ.

БIаьсти енай тха кхашка

Шерра доархадь дIахьош да тха боахаме кхашкара бIаьстан балхаш. Уж дIадоладалехьа хIара кийча тесноложически карташ оттадир, шига дерглогча балхаша агротехнически ханашка хьсина графикаш а оттаьй.

Укх бIаьсти дIас езаш яьта лаьрхIа 150 гектар силоса 582 гектар хьажкIаш, 500 гектар генараш, 310 гектара тIа доакъара цхьа дIайийначa шерра-шера тIаювла тайп-тайпара балхаш.

БIаьстан юкхе, кхашка арабовла йиш йолаш я хьатIаоттаме а. 30 сахьат мара ца доадеш 1300 гектара тIа мукха баьккха социйир механизаторашa лаьтта Iайна тIоадал. Цул тIехьагIа агротехнически боньоташa дIадеххача тайнара дика кийчдаьча лаьтта 310 гектара тIа дIабийра кея доакъара лаьрхIа горохаца цхьанен шe къаьста болаши, судиика пха бу.

БIаьсти ювча культурай фу дIадувча боарзита дIакхоачадаъ да. Масала, хьаьккIайн генарийн фу цхьоалагIча классах да, хIаьта доакъара лаьркIа дIаювргIйолча культурай дар шоллагIча классах.

ХIанз генараш, хьажкIаш дIаера лаьтта кийчдеш ба совхоза кхаш леладераш. ХIара гектара тIа цхьаца центнер кхоатийташ суперфосфат а тIоссаш, культураш ци еш латт. Из болх бе лерхI 1200 гектара тIа дийнохье.

БIаьстан балхаш дешоай декхарех къьастта дика лоархIабу механизаторашна Богатырев Iусман, Салтуниев Товнара, КелигоагIар Мухьмади ГIудаш, Коригов Башир, МеркоевгIар Жабраил Моллаттирин, Гандалоев АрсIаьла.

Кхашкара балхаш агротехнически дикагIйолча хаавнисен тешамен чакхдахар духьа механизированни отрядашта юкъе лържача социалистически яхье хьалхе в «Знак Почета» жа орден ледаеча Коригов Султана кулгалдер.

Ялатан доакъарех лаьрхIа тайп-тайпара культураш кхеош механизированни кхо отряд я тха боахаме. Царех Коригов Хьасана кулгалдечо нарядаш а ца кхьеш хозрасчетни хьисапе болх бергба укх шера. ХIаьта шоллагIчу кхоалагIчуе отрядашна порядки а кхьеш. Цу шин отрядо болх бечарна хIара бетта лерхIача алапех 80 процент авалс мара тергдац. Дисар шу чакхдоаллаш, бальча балха чот а теха, лургда. Иштта из гIудикх вIаштIехьдакка дехар дир хIара отрядо собране болхлоша шоаш. Цу хьисапе къахьегаш хилча кIезигагIа хургба болд дIа а кхесса «дIахха сом» дакха кхьоча районашка дIауха нех.

Дика вIаштIехьдаьхад кхашка болх беча къахьегамхой балха а салоIама а хьалаш. ХIара отряда кхайтIарча стане столови, цIе уголок я. Цига делкъийта хIама ла, мунъа болча хана паргIатта салаIа йиш йолаш ба нах. ЦIеча уголокашка да отряда коллективо, хIара механизаторо тIайийца социалистически декхараш хьа... доле тоха ...дьь плакаташ.

Оттаьй совхозе бIаьсти кхашка къахьегаргдолча нахьа болхацара моральни материальни безам совбаккхара мероприятеш а. Масала, бIаьстан кхашкара балхаш сихен динен чакхдахар духьа лържача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхача мехотряда коллективна 150 сом ахчае совгIат лургдолаш да. хIаьта шоллагIа моттиг яьккхачод — 100 сом.

Бха трактор, тIехьазиза комбайнарь ха ца йоеш, сиха тоаю механизаторш слесараши. Заправкиданаша доагор дIакхухь керттерча усадьбера гаьнна болх беча тракторашта. Цига ю заправка.

Совхоза партнома заседане оттаьй бIаьсти кхашка къахьегача нахаца беча политмассови балха план а. Цу балха юкъе дакъа лоацаш хургба библиотека, клуба болхлой, мукъа йолча хана хьехархой. Райпо болхлошта цхьана оттаьй кхашка болх бергболча наха лаьрхIа тайп-тайпара товараш кхухьаш хургйолча автолавка балха графиц.

Сихдаь дIахьу бIаьстан балхаш комсий бешамашка а. ХIанз комсий мутIараштa дехьарен сехьарен лаьтта цамцадоаккхаш оахаш фо деттача агрегатий новкъосталца, тIера лаьтта дIа а доаккхаш комсий кIотарташ хьамукъа йоохаш къахьегаш ба совхоза болхлой. ТIехьтIайоагIача хана дукха низ дIабала беларгба шпалера товеш, комсаш йолаш, уж шпалерах хьалъехаш.

Укх шера 200 гектара тIа керда комсаш дIайогIа еаш ба тха боахама болхлой. Из болх дIаболабаьб. ХIара дийнахьа 60 сaг совгIа хул комсаш дIайогIаш. ХIанзале 40 гектара совгIа доала ...ий тIа дIаетгIай уж.

Йоачено новкъаряо ца йой, кхашкара балхаш тха боахама къахьегамхоша хьалхе а лаьрххIача тайпара дикагIйолча агротехнически ханашка чакхдоахаргхиларах шеко яц са.

И. ГАНДАЛОЕВ,
Малгобекски района «Ингушский» совхоза керттера агроном.

Кхашкара балхаш сихденнад

БIаьстан юхье ю культураш шаш кхоачаш а еш, 220 гектара тIа дIайийна баьшеб «Гехинский» совхоза кхаш леладераш. ХIаьта хIанз дIае езача свеклашта кхаш кийчдеш да тхо. Шин дийнахьа 170 гектара тIа культураш яьй.

Из болх укх деношка мара дIаболабеннабац. Культиваци еча хана дакъа лоаш трактористаша Абакаев Мусас, Агамерзоев Зайнде. Дидигов Зайнде. Дийнахьара нормаш 120 — 130 процент кхоачашъю царех хIаране. Агротехнически дикагIа йолча хана бIаьстан балхаш чакхдаха лерхI оаха.

М. САГАИПОВ,
Урус-Мартановски районa «Гехинский» совхоза керттера агроном.

Массазарча комиссей болх

Дукха дика тIамаш карагIдийнад Шалажски районa Майртупски юрта Совета социалистически законностах, халкъа образовани, культурно-сердалон балхен дешашка хьожача комиссецта чубоагIача депутаташта.

Масала, халкъа образоване дешашка хьожаш я эрсий мотти литературен хьехархо йола В. А. Батаева. Цо кулгалдеш йолча массазарча комиссе дукха болх баьб берашта коммунистически кхетам балара, дешархой производственни бригадаш, «баьццарча патрулий» отрядаш вIашагIъеккай.

В. А. Батаевас кулгал а деш, тихай санитарни гIулакх мишта хьожаш рейд яьй. Рейде дакъа лоацаш бар юрта общественноста цикалаш а. Цигача сучадьнна кхоачамбоацареш хIанз дIадоахаш да.

Гурахьа иштта рейд йир юрта боахама массазарча комиссе. Цо техкар мишта кийчбеннаб юрта боахама къахьегамхой хьайбаш Iангара дахара. Хьемар Iай доахани IаьсийЧ чуолоаттадергдола фермаш мишта тоаяьй, цар санитарли хьалаш техкар.

ТIехьарча хана Майртупе дивеIа кхоачашду къахьегамхой культурни хьалташ. Юрта дика вIаштIехьъяйнхай художественни самодеятельность, сакъердаме чакхдуел культура ЦIагIа къахьегама ветеранашца, юрта а районе а бовзаш болча нахаца вIашагIкхетараш.

Каст-каста хул культпросветболхлой производственни участкашка. Цар кхашка, фермашка къахьегаш боахкача наха общественно-политически производственни темаех лаьца беседаш ю, гойтара агитаци вIаштIехьйоахих библиотекашта-передвижкашта эша книжкаш ю.

З. ХИЗРИЕВ.

Мехкдаьттахой дог тийша ба

ИттлагIча пятилетна диъ-лагIча шера доккхий декхараш хьалхашка латт «Горскнефть» НГДУ мехкдаьттахошта. Уж толамца кхоачашдара укх шера юкхьанца деза хьинаре къахьега болабеннаб уж. Продукци маьхала яккхара шин бетта план 102 процент кхоачаш а яь. планагIа лаьрхIачул совгIа маьхала яьккхар 67 эзар сома маьхa товарни продукци. Мехкдаьтта даккхара пачхахьалкхен план а тIехкхоачашъяьй. ПланагIа лаьрхIачул совгIа 4200 тонн мехкдаьтта даькхад. Къахьегама овсарле лакхьяра задани 100.7 процент кхоачаш а яь. из лакхьяра чотах даьккхад кхычал совгIа шеи даькхa мехкдаьтта. Соахиа хьалхарча шин бетта даьккхачул 0.2 процент дукхагIа даьккхад укх шера цу юкъагIа мехкдаьтта.

Лаьттан чена шкара доаккха мехкдаьтта дукхагIа хилийтара доакха новкъостал даьд тIоанашта низ тIалоаттабара чухийтача хиво. Из скважинашка чухийтара задани 103 процент кхоачаш а еш, цун чотах кхы тIа а даьккхад дукха бIаьш тоннаш «Iаьрхa дошув». Мехкдаьттахоша доахача къахьегама толамашта юкъе доагIаш дола дакъа даьцад управлене рационализаторашa а. Цар кийч а яь производствана юкъейихьаьча 12 рационализаторски предложене шера беш бола пайда 14856 эзар сом да. Мехкдаьтта даккхара квартала план а ханал хьалха кхоачашъяьй «Горскнефть» НГДУ коллективо.

«ХIара балха денна — дикала Знак» яхача деназагIа управлене подразделенешта юкъе яьржача социалистически яхье даьхача къахьегама толамий хан-ханнахьа итогаш ю, уж массанена дIа йовзайтара хашахьа дIаязью социалистически яхьа экрана тIа. ДIадахача шера йиъ-лагIча квартале даьхача къахьегама толамий итогаш аьча яхье хьалхара моттиг а хьожаеш. «Горскнефть» НГДУ-н профсоюза промкомен карара кара тела Шебайракхи хьалхара ахчан премия хьоайир К. Ю. Газиев керте латтача мехкдаьттен гази йоахача шоллагIча цеха коллективана. ШоллагIа моттиг а хьожаеш Сийлен грамотен шоллагIа ахчан премия елар М. А. Жуковске кулгалдеча мехкдаьттен гази йоахача цхьоалагIча цеха коллективана.

Хьинаре къа а хьегаш, балха - дика толамаш доахаш хиларца шоай новкъостанна хьокхам теласш бола мехкдаьттахой дукха ба укказа. Царех ва мехкдаьтта доаха мастер А. Д. Настеко, мехкдаьтта доаха операторш А. И. Ширлева, Н. И. Долуденко, Х. Басханов, насосне машинисташ Ф. М. Молюкова, А. Н. Растригина, электромонтераш Н. Д. Настеко, А. М. Москвленко, А. Давлетукаев, РСУ штукатураш Ш. И. Межидова, Д. Джамалдинова, болхло М. Шуваева, кхы дукха бараш а.

ТIайийца декхараш толамца кхоачашши тIехкхоачашши дара боккхача лоархIамера гIулакх да скважинех пайда эцара коэффициент боагIача боарамагIа кулийтилга. Зехьа мехкдаьтта ца дойтара тIехьа беш бола болх кхетамца вIаштIехьбаккхар. ДIабахача шин бетта скважинах пайда эцара коэффициент 0.977-нега кхаьчар, планагIа хала езаш яр 0.972 мара йоацача.

«Горскнефть» НГДУ коллективо доаха къахьегама толамаш тIа-тIа тоадара доккха новкъостал даьд мехкдаьтта кийч а деш, дIакхухьийтача цеха болхлоша. Шин бетта план 101.7 процент кхоачашъяьй цар. ПланагIа лаьрхIачул 30-зза совгIа цIенагIа хилийтад мехкдаьтта чакхдоахача заводашка дIаухкийташ дола «Iаьрхa дошув». Ер шу доладелча дена цар кийч а яь балха юкъейоаллаьча шин рационализаторски предложене 2700 сом пайда баьб производствана.

ДIахо шоай болх кхы тIа а тоабеш, пятилетка диъла-гIа шу дикача къахьегама толамашца чакхдоаккхаргхиларах дог тийша ба «Горскнефть» НГДУ мехкдаьттахой.

Е. ИВАКИНА,
«Горскнефть» НГДУ планови отдела начальник.

21 апреле — Ерригсоюзни коммунистически субботник

ПЯТИЛЕТНА ФОНДЕ

— Коммунистически субботника дикагIа кийчо яра штаб вIашагIъеллай тха фабрике. Из ди хьинареча къахьегамца белгалдаккхара къахьегамхой тIахьеташ дукха лозунгаш, плакаташ хьалтехад, — яхаш дуц Назрановски трикотажни фабрика партийни организаце секретара Гагиев Бахьаудина.

Субботнике дакъа лоацаш хургва 1200 саг. Царех 800 сагo болх бергба керттерча производстве. Цу дийнахьа цар арахецаргья 20000 сома маьхка 20000 издели. Юкъера лаьрхIача кхо эзар сом мах болча кхоьыча электротеплозне р г е к пайда эцаш болх бергба фабрико. ИттлагIча пятилетка фонде хьожадергда 1300 сом совгIа ахча.

ХIаьта 400 саг фабрика ков, цехаш цIенъеш, гаьнаш дIайогIаш хургва.

* * *

Укх шера 21 апреле, коммунистически субботник долча дийнахьа, 17 тонн маькхи 1,5 тонн булочни наделеши арахеца лерхI Назрановски маькха завода коллективо.

Инженерно - технически болхлой, гIулакхера нах завода территори цIенъеш хургба. Юхебиса болхлой шоай балха моттигашка къахьегаш хургба.

* * *

Назрановски автотранспортни предприятера ленински субботник долча дийнахьа — 21 апреле балха араваргва 352 саг. Цу дийнахьа 200 машинаца 1658 тонн мухь дIабахьа, автобусашца 15187 пассажир дIакхига лаьрхIад. Шофераша болх бергба кходиьча доагорах пайда а эцаш. Субботник хургдолча дийнахьа балха планаш 100.9 процент кхоачашъе дагa ба АТП къахьегамхой.

55 сагo болх бергба АТП конторе, ков цIендеш. 21 апреле болх баь даьккхача ахчах 500 сом пятилетка фонда юкъедохийтаргда.

А. САГОВ.

* * *

Массане а сайна Еррисоюзни коммунистически субботнике хьинаре дакъа лаца кийчлуш я И. Заболотне цIерагIча типографе коллектив. Сийлахьвоккха баьчча ваь дезаре къахьегамца белгалдаккхара бола москвичий болам хьал а лоацаш, полиграфисташа хьалхе а белгалдаьд шоаш цу дийнахьа дергдола балхаш.

«ЦIеча шоатта дийнахьа» керттерча производстве къахьегаш хургва 175 саг. Цар цу дийнахьа арахеца лерхI 2200 сом мах бола продукци. Шоаш цу дийнахьа даьккхачи алапех пятилетка фонде полиграфисташа дIачулургда 400 сом. Кхычарчул доккхагIа декхараш шоашта тIайийцад наборни офсетни участкай коллективаша.

Белгалдаккха лов, коллективагa укх денош Москвера дика хоам кхаьчалга. Издательствай, полиграфеи книжни торговлеи тIулакхашта йолча РСФСР Пачхахьалкхен комитето, соахка йиълагIча квартале полиграфически предприятеша лелаьча социалистически яхьа итогашка а хьежа, типографе коллективана шоллагIа моттиг хьожаьй.

М. САЛМАНОВ.

ЛАЬРХХIА КИЙЧЛУШ БА

ЛаьрхIа кийчлуш ба Грозненски районa Ленина цIерагIча колхозе Еррисоюзни коммунистически субботника. Цу дийнахьа дергдолча балхий план хьоттехьа а оттаьй. 200 гектара тIа хьажкIаш дIаювргья 21 апреле. Кхашкара балхаш дaь ца Iеш правленей фермайн кошна лостам а беш, эзараш керда гаьнаш дIайогIаргья, кIираш тохаргья.

— Субботник долча дийнахьа тайп-тайпара балхаш де 800 сaг гаргга араваргва, — йоах колхоза партнома секретара Лавренченко Ивана. — «цIеча субботнике» даьккхача ахчах 900 сом пятилетка фонда юкъе дехкйта лаьрхIад оаха.

М. ЦУРОВ.

ДИКА КИЙЧО ЯЬЙ

Дика кийчо яьй В. И. Ленин ваь 109 шу дузача денна хетадаьча Еррисоюзни коммунистически субботника Грозненски швейни производственни объединене хIамаш тегараша. Ленински коммунистически субботнике дакъа лоацаш хургва 3600 гаргга саг. Царех 3340 болхло шоай массазарча балха моттигашка къахьегаш хургва. 21 апреле дийнахьара норма 101 процентал чухьаьхьа кхоачаш а ца еш, кхоаьча кIадбех цар тегаргда 20 эзар тайп-тайпара барзкъа, маьхала йоаккхаргья 130 эзар сома товарни продукци. Къахьегама овсарле лаккхьара задани 110 процентал чухьаьхьа кхоачашъергья. Къахьегама цIей долча дийнахьа шоаш даьккха 6 эзар сом алапи иттлагIча пятилетка фонда юкъедьорргда хIамаш тегараша.

Объединене цехий, филиалий коашка, гонахьарча улицашка лостам беш хургва 120 саг. Цар дIайогIаргья 750 кIотарг, бIаь гаргга га. Иштта гектарал кIезигагIа йоацача моттигашка лостам бергба цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

БОККХАГIЧАР САЙНА

В. И. Ленин ваь 109 шу дизара сийна субботник чакхдаккха аьна Москверча хьалха латтача предприятей болхлой болам шерра баьржаб дешаш болча кагирхошта юкъе а. БоккхагIчарел тIехьа ца биса гIерташ, цар хьалхе а белгалду шоаш де лерхIаш дола балхаш.

Иштта, № 7 йолча Грозерча профессионально-технически училища комсомольцаш, деррига дешархой 21-ча апреле арабаргба училищана гонахьарча улицашка, шоай дешара кабинеташка, лабораторешка, мастерскешка лостам бе, училищана гонахьа гаьнаш, эзаш дIадогIа.

Цул совгIа, цу училище дешаш багIача хургболча бувзама предприятей болхлоех. электриках 450 саг хIанз республика бувзама управлене предприятешка, «Каззлектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене, Грозненски радиотехнически заводе, Ставропольски края тайп-тайпарча предприятешка производственни практика чакхйоаккхаш ва. Субботник долча дийнахьа боккхагIболча болхлоша сайна тIехдика къахьега лаьрхIад цар.

С. ХАДЖИЕВ.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома

V пленума решенеш кхоачашъяра

ВАХАРА ЕРРИГА ОАГIОНАШ ЧУЛОАЦАШ

Къахьегамхоашта кхетам балар чоалхане деккар да, из леладе йиш яц тIаргIоллара. Вай замалахьа къахьегамхошта юкъе беш бола кхетама болх дIабахьа беза массе тайпара: къахьегама а, интернациональни а, атеистически а, нравственни а оагIош чулоацаш.

КПСС XXV съездо парте Нохч-ГIалгIай обкома X-чей V-чей пленумий соцамаша дIа ма-деххара, къахьегамхошта юкъе беш бола кхетама болх лостам болаш вIашдIехьбаккха гIерт парте районни комитет. Парте Орски горкома къахьегамхошта юкъе беча идейно-кхетама балха хьакъехье КПСС Центральни Комитето бьа соцам теркал а беш, цунца дувзадена пленум чакхъяьккхай райкомо. Наха юкъе бу кхетама болх мел ца баланйтара лаьрхIа цхьацца гIуланхаш белгал а даь, цу хьакъехьа соцам тIайийцар.

Дукха нах ба тха районе къахьегамхошта юкъе беча кхетама балхаца бувзабенна: царна юкъе ва 80 партийни комсомольски пропагандист, 20 лектор, 25 докладчик, 625 агитатори политинформатори. Цул совгIа, 36 школе болх беш я 265 лектори. ХIара лекторена юкъевоагIа юртара итт-пхийтта саг. Бетта шоазза, оттаьча планага хьежжа моллагIча цхьан цIагIа, гонахьа бахаш бола нах хьа а гулбей, ший болх бу лекторе. Цу тайпарча лекторешка кхетам эцаш вить эзари пхи бIаьи гаргга саг ва. Парте райкомо бехкетоххаме лоархIаш болх ба цар беш бар. Хана аьлча, лекторей занятешка хьаухаш бараш дукхагIча' дакъе кIезига дийшаш дакъех тешаш болен кхалнахи бокхий нахи ба.

Иштта оаха чIоагIа лоархIам беш болх ба райсна кулгалхой юрта боахаме къахьегача нахаца каст-каста вIашагIбеттабалар а. Оттаьча графикага хьежжа, бетта цкъа моллагIча юрта шоай депутатски участкашка нахаца вIашагIкхет района кулгалхой. Цига цар жоп лу юртхоша деча хаттаркашта, гучадаьнна кхоачамбоацараш дIа а ладийя уж дIадаха а хьоэ.

Къахьегамхошта массе оагIорахьара кхетам балара болх лерттIа вIаштIехьбаккха йиш яц, нагахьа санна лекционни болх оттабе боагIача тайпара дIаоттабаь ца хилча. Из кхета а деш, парте райкома бюро чIоагIбаьб оаха лектораш а докладчикаш а. Соахка цхьа эзар ялх бIаь совгIа лекци йийшар цар. ХIаьта царех кховэткъе итт лекци кавьна меттала йийшар. Уж лекцеш къахьегамхошта интернациональни, атеистически, нравственни кхетам балара, СССР кердача Конституцена, новкъоста Леонид Ильич Брежнева яздьча «ЗIамига латта», «Юхадийкдалар», «Целина» яхача книжкашта, Сибарега Дальни Востокен, Баку, Грозне ше волаш цо даьча хьехарашта хетаь яр.

Къахьегамхошта юкъе тайп-тайпарча темах лекцеш ешарех докладаш ярех болх дика вIаштIехьбаьккхаб Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» яхача заводa партбюро секретара Местоев Хьасана. Пхьарачерча № 1 йолча юкъерча школа директора Мальсагов Юсупа, горсовета председателa Хидиров Мурада, иштта кхычар а.

ТIа-тIа дикагIа вIаштIехьдоал тха политически а экономически а дешара нах дукхагIа юкъеоза. Тха районе болх беш я наха кхетам луш йола юкъьанцара 5 политшкола, марксизма-ленинизма ларда Iомаю 22 политшкола, 35 семинарски группа. Цу школашка дешаш ва 1826 саг, комсомольски политически дешар Iомадеш 436 саг ва, хIаьта вит эзар гаргга саг экономически школашка деша вагIа. Верригга а лаьрхIача, ворхI эзар совгIа саг ва тха района шоай партийни, комсомольски, экономически кхетам лаккхбеш.

Парте райкомо къаьстта тернам тIабохийташ гIулакх да къахьегамхошта интернациональни а атеистически а кхетам лулга. Из болх тоабара йоккха опыт Iоаьлй оаха. Укх тIеххьарча шераш шерагIа яьржай Назрановски Къилбаседа-ХIирий АССР Пригородни районий къахьегамхошта юкъера социалистически аьхь. Шера шоазза вIа-юха а ухаш, цигга а района доазонаш тIа доттагIлен вIашагIкхетараш хул. Цига дагарь лоац доккхий толамаш дакъахача къахьегамe халаттараша, кагирхой хьехамчаша, тIема ветеранаша, хIаьта иштта дукхача кагирхоша, дешархоша.

Къахьегамхоштен кагирхоштен интернациональни, атеистически кхетам балара болх дика лелабу совхоз-техникуме, трикотажни фабрике, Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» заводе, кхычахьа. Заводе интернациональни доттагIлен клубо болх бу кхо шу гаргга ха я. Цунна кулгалдеш я иькона коммунист Богатырева Нина. Кхыча предприятешка а я цу тайпара клубаш болх беш.

Парте райкомо къаьстта тернам тIабохийташ лелабу наха атеистически кхетам балара болх. Цхьабакъда, тхоашта ма-хетта из болх дIабахьа вIаштIехьдалац тха. ХIана а дукха ба тха района дьинах тешаш бола нах.

Из кхета а деш, тхоей балха пайданегIа йола формаш юкъейккхел оаха, цунна кулгалдерa тоаде гIерт тхо. Районе болх беш я атеизма совет. Цу совета юкъевоагIа наха вовзаши цар лоархIаш вола массехк саг. Совето хаддаза къовсам лоаттабу ширдаьннача, цене-уламе долча гIулакхашца. Масала, дукха ха йоацаш тха района ерригача юртешка чакхъяьхар граждании сходаш. Цига наха даьча къамаьлаша а цу хьакъехьа тIайийцача соцамаша а тешал лу вай замалахьа ца тоэш дола хIамаш советски наха вешаш доацилгa, уж совдаьнилга.

Къахьегамхошта кхетам балара болх комплексагIа лелабеча дакъа лоацаш да «Ленина никъ» яха районни газета а. Цун оагIош тIа каст-каста го йиш я наха кхетам балара хетаь тайп-тайпарча темах йола материалаш. Цу дакъе дика гIо ду района культпросветучреждениеша а.

Ма-дарра аьлча, къахьегамхошта кхетам балара болх комплексагIа лелабар дукхача оагIошца дувзадена да. Из ерригa болх, хила беззача тайпара оаха лелабу аьлча, кийса хургдац. Цхьацца кхоачамбоацараш а да тха цу балхаца. Дукха ха йоацаш хинача областной а, иштта тха районни а партийни конференцешка юкъа кердадаьхар тхова даьза дисараш. Уж чакхдахара тIадолха лаьккъаш белгалдаьд оаха.

Н. МУЦОЛЬГОВ,
парте Назрани районa пропагандаи агитаци отдела заведующи.

Грозненски электромеханически заводе дукха ба шоай опыте дикагIйола балха методаши дIа а йовзийташ къоначараи хьалкхебеш бола говзанчаш. Цар цIераш йоахача хана эгара хьалхарчарца цIи йовкхе сверловщица Котова Надежда Михайловнай. Ший опыт дог раьза долаш дIа а луш, дIадалача шера цо кийчъяр кхо бохлоо. Укх шера сверловщица говзал цо Iомаьлаб Горских Тамара Александровнала. Ший новкъосташта хьохам а телаш къахьегаш я Надежда Михайловна. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа [illegible] 120—130 процент кхоачашдо цо.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) сверловщицаш Т. Горских, Н. Котова.

Н. ПЛИЕВА сурт.

КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеш кхоачашъеш

ТIАЙИЦА ДЕКХАРАШИ УЖ КХОАЧАШДАРИ

Паччахьалкхенга хьайбай продукташ йоахара сводкаге хьежача Назрановски района боахамашта юкъе хьалхарчарa я «Экажевский» совхоза шурий ферма коллектив. Квартальни планагIа дIаяла езар 90 тони йолчи, укх бетта 16-ча дента кхаьчача хана 60,5 тони шура дIаенна бакъшабар хьайбаш леладераш. ТIеххьарча шин кIирах дIалуш йола шура планал совгIа, е шоллагIча квартала чотагIа дIалуш я. ХIара дийнахьа юкъера лаьрхIача цхьа тонна совгIа шура ферма паччахьалкхенна дIалуш хилар лаьрхIача, квартала планал совгIа цо дIалургья укх бетта 15,0—15,5 тони продукци.

Газета дешараша дагадоагIе, хьалхагIа оала йьдаьдар. Iаьн кийчо еча хана совхозо Iалашдаь доакъар хьайбашта кхоачамбара гаьна тоьаш ца хиларех. Цул совгIа дикал а ядар цун йоагIача бесса — е гIожачун а, е кошачун а. ТIаккха мишта вIаштIехьдаьккхад из кхоачамбоацар дIадаккха? Из хаттар дир аз совхоза директорага кое. Ясьмовскега.

— Долчох хьуракт деш пайда эцарца, — йоах Владимир Никитовича. — ХIара килограмм кхоа беш, хьурмат деш мара йоацц хьайбашa дикагIа дуургдолча тайпара кийчду доакъар. Концентрированни доакъар ца лаьрхIача, вож тайпа дар тоьаргда доахан аргIе дига хилаца. ХIаьта бaь тIа дика доладелча кхы а тIакхетаргья продукци.

— Аллха цхьа доакъар хинна Iеш митад хьайбай продукци лаккъеш дола бахьанаш, — дуаь дIахо директора. — Цудухьа доархашa, скотника, зоотехника специалисташа лаьрххIа тернам тIалоаттабеш доаш да доахана хан-ханнахьа хий моладелга, царна эша Iунал делга, арадоахилга, лоацца аьлча, царна эшаш дола гIулакх дизза лоаттаделга.

Из гуш да фермага хьежача а. Доахан лоаттаду безаш, доакъар дехка хьаьш дог лаза култаш тIалаттилга ховргдолаш да. Цу хьалашна де Iиш йола гIулакх ду хьайбашта. Цудухьа да хьохкамаш а иштта. Ферме болх беш йолча итт доархах ялхане планал тIех шура йоакхи. Масала, дIабаьннача шин бетта Оздоева Золовбана хIара Iаттагара яьккха шура 494 килограмм я, шера планагIа 1700 килограмм йоагIача, Мутиева Катишта яьккхар — 458, Асмаева Лидас — 408 килограмм, иштта кхы дIахо а. Март юкъекхаьчача хана хIара Iаттагара ерригача ферме гIолла лаьрхIача яьккхай 458,3 килограмм шура, е юкъера лаьрхIача хIара бетта — 153 килограмм цхьан Iаттагара.

Цу тайпара, хьайбаш леладераша пятилетка дикагIа шера тIайийца социалистически декхар (хIара Iаттагара 1750 килограмм шура йоаккхилга) — кхоачашдеш да цу доладуча хьалхарча беттанашка деиз.

Цхьаькха «бахьан» а да уйла тIайодаш. ХIара бетта шоай планаш тIайийца декхараши тIеххоачашдеш хьабоагIараш — дукхача хана деиз ферме къахьегаш бола ветеранаш, шоай декхар а хьайбашцара болх а дика бовзаш бола нах ба. Цар хьайоаккхача продукце дикал, гIулакх деча хьайбан ондал белгга хул.

Цу тайпарча къахьегамхоаша цхьена совхозе бола беш ба лохагIа хьоккамаш дола хьайбаш леладераш а, юкъера лаьрхIача бетта хIара Iаттагара 120—123 килограмм мара шура ца йоаккхараш. Хьаштдале из цар болх бе безам ца хилар а дац, дукхагIча даькъе — уж керда нах хилар, хьайбашцара болх, е шоаш хIама а цуга балахза йола моттиг маэшна ца йовзилга, опыт кIезига йолга да.

Цудухьа совхоза директори партийни организаци гаьнагIарча планага диллача керттера дарех цхьа доaш дерхI хьайбай боахаме тешаме массазара кадраш кулийтилга. Цу наьха йовкхо дикагIа ярца, лоацца аьлча, цар болх ма-хулла аттача бакхкарца кховчашде лерхI из гIулакх.

Массехк доаш ала безам ба ферма болхлошта йолча моральни материальни стимулех, тахан кулгалхоша цар еча йоакхонех. Ферма коллектива хIанз бIаьстанга кийчлуш я. Хьайбаш леладераша салоIача а служебни помещенеш лоархIаш долча а цIенонаш керда кIира тесай, басараш хьаьккхад. Кхо арадоаккхаш, бахаш цIеньеш йола, доакъар кийчду механизмаш болх беш я.

Болхлошта юкъе йоаркаяьча социалистически яхья итогаш итт дийнахьа цкъа ю. Ше тIаьйца шура яккхара дола социалистически декхар кхоачашдаьча доархана (цар дукхалга ца хьожаш хIаранена) алапел совгIа пхи сом ахча лу. Цул совгIа эттара хьалха моттиг яьккхачоа къаьстта кхы а пхи сом совгIатн марара кара тела цIе вымпели лу. Цхьабакъда, из ахча лац хьалхккха шура базисни хьоанал тIа йоалаеш лаьрхIача (базисни хьоанал 3,8 процент йолча йоалаш яр 3,0—3,1 процент мара яц фермерча шурий хьоанал) тIайийцача декхарагIа йоагIачул кIезигагIа хуле.

Социалистически яхьа условенца я зооветеринарни, санитарно - гигиенически бокъонаш лораяра пункташ а.

— ТIаккха дукханеша оадой иштта ахча? — хаьттача, совхоза кулгалхоша йоах:

— ХIара бетта аханеша хIаьта а эц. Цу тIа продукцега шийта дIадоагIа рузкъана (из планагIа доагIачул лакхагIа-м иштта а да) дукха Iатиьаш бола тIетолам а хилац цунах: шура цоаккхилга дакх ма-лой хIара декадах. ХIанз ферме хIара Iаттагара йоаккха шура соакха дарт бетта йоаккхаш хиннача 1,6—1,7 килограмм дукхагIа я.

Хьоадаь долаш продукцега шийта дIадодачох. Из къаьстта йола тема я, цунах дуцца дукха хIамаш а долаш. ХIаьта «Экажевский» совхозе, Назрановски района кхыча боахамашка а санна, хьайбай боахама продукци ший маьхлага диллача зене йолаш я. Бакъда, лакхехьа хьоадаь хиннача бесса, хьайбашта ду Iунал тоадара чотагIа, кхон болаш доакъар а кхыйола средстваш а дIахийтара чотагIа из мах лохбе лерхI кулгалхоша.

Хьайбай продукташ йоахилга пайдане хилийтара доаш къаьстта белгалдаьккхад КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенешца. Хоаш долча бесса, Пленума соцамагIа укх шера 1-ча январе, деиз, рознични мехаш шоаш долча а хуташ, лакхдаьд цхьайолча продукташта дола закупочни мехаш, цу даькъе шурий устагIан дулхаш дараш а долаш.

— Цу гIулакхо боахамий экономика чIоагIьяра доккха новкъостал дергда, — йоах Владимир Никитовича. — Тха совхоза соакха хиннача зен аьлла йича а гургда из мел боникхо лоархIам болаш гIулакх да. Цу эшах дикка дакъа хьайбай ферма продукцега кхоач.

КПСС ЦК июльски Пленума решенеш толаме кхоачашъелга Iалашдара совхозе укх шера эца лаьрхIад «красностепной» оалача фух дола 350 шимара. Цу дешо новкъостал дергда шура йоаккхилга дIахо айдара а доахана фу тоадара а. Нагахьа санна соакха дулха дIаденнича доахана дозал юкъера лаьрхIача боарамал гаьна лохагIа хиннадале, укх шера дIалураш 340—350 килограммал лохагIа дозал доахаш, хIаьта дерста долаш хилийта лерхI. Цул совгIа «Птицепром» треста фабрикашкара нийна а нийца кхоабаргья 30—35 эзар боабаш. Царна 400—450 тони концентраташ эш. Из Iалашдара доаш хIанззехьа а гIоттадаьд совхозе.

Коллективо пятилетка дикагIча шера шийна хьалхашка оттадаь декхараш зIамига дац. Хьайбаш леладерий социалистически декхарашца лаьрхIад: паччахьалкхенга 120 тони дулхи 200 тона шураи йоаха, шурий хIара центнерага дIадодар — 28 соми 30 кепий, дулхага — 178 соми хилийта; хIара бIаь Iатта тIехьа 87 Iасиле хьалкхехе, шу чаккхдоалаш деррига доахан 800 кертага дIакхоачаде.

Теша безам боагIа шоай дешах «Экажевский» совхоза хьайбаш леладераш лоархIабергба аьнна.

З. ДАУРБЕКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совете

Нохч-ГIалгIай Министрий Совето хьоабалдаьд Гудермесски района Суворов-Юртовски юрта Совета къахьегамхоша 1979 шера тIайийца социалистически декхараш.

Халкъа депутатий районнийи городскойи Советаш [illegible] 1979 шера экономически социальни дегIаахара планаши [illegible] задани [illegible] совхозашта, колхозашта, предприятешта, организацешта, учреждениешта [illegible] юртийи посёлкийи Советий социалистически аьхь шерагIа йоаржаде.

«Грозненский рабочий», «Ленинан некъ», «Сердало» газетий редакцешта, телевидени радиовещанена НГIАССР Паччахьалкхен комитета тIадиллад боахама культурен дегIайоалара, тIайийца декхараш кхоачашдара беча балха эффективность дикаги айдерa тIехьа лелаю юртийи поселкийи Советий Ерригроссийски Нохч-ГIалгIайчен республиканска социалистически яхь иштта дел каст-каста дувцийта.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНА СУВОРОВ-ЮРТОВСКИ

ЮРТА СОВЕТА КЪАХЬЕГАМХОЙ 1979 ШЕРА ДОЛА

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

Политически къахьегамен хьинар чIоагIа айденначи хьале иттлагIча пятилеткa кхоалагIа шу чакхдаьккхар Суворов - Юртовски юрта Совета къахьегамхоша. Из дар КПСС XXV съезда решенеш, иттлагIча пятилетка задании кхоачашъяра тIехьа тIагIертта къахьийга шу.

ИттлагIча пятилетне боахама социально - культурни гIирсаши дегIадоаладара декхараш кхоачашдара балха эффективности дикали айяра тIехьа лелаьча Ерригроссийски социалистически яхье хьинаре дакъа а лаьца Суворов - Юртовски юрта Совета къахьегамхоша цхьадола толамаш дахьад.

«Новогрозненский» винсовхоза коллективо хилал хьалха кхоачашъяьй лаьттанцара, хьайбай продуктай деррига тайпаш дахарен паччахьалкхенга доахарен пятилетки кхаь шера планаш. Дикка тIеххоачашдаьд 1978 шерара социалистически декхараш а. ИттлагIча пятилетка кхаь шера кхоачашъяьй паччахьалкхенга ялати дулхи доахара пхе шера план. Тоаденнад дикала хьоккхамаш, 205 эзар сом цIена пайда баьб.

Толаме кхоачашъяьй балхачи накагаре совгIа йола хьайбай продукци эцара залаш. Совето юртбоахама производствана, уннахцIено лораяра, культура, быта, торговле балха деча кулгала стили методаши тоенай.

КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенеш ерригIа кхоачашъяра тIехьа къовсам лоаттабеш. КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева хьамаьлашцарча выводашцеи положенешцеи кулгад а лураш Суворов - Юртовски юрта Совета къахьегамхой хьинаре юкъебахаб производства эффективность айяра тIехьа лелаеча социалистически яхьа, 1979 шера тIаьц укх лохехьара социалистически декхараш:

●

«НОВОГРОЗНЕНСКИЙ» ВИНСОВХОЗЕ ГIОЛЛА

Прогрессивни технологи къахьегам вIаштIехьбоаккхилгеи, юкъедоаладича лаьттах, техниках, доакъарех кхыча ресурсех дикагIа пайда эцилга Iалашде, цун лараа тIа къахьегама овсарле лаккхъяра план 3 процент тIехкхоачашъе, ерригача производстве рентабельность 7 процент лакхъе, юртбоахама продукци валовя йоаккхилга 10 процент алсамдаккха, дIабода мах 5 процент лохбе.

Лоаман дагIенашка 150 бежан леладе, цацна хIара ден-буса юкъера лаьрхIача 700 грамм дулх тIаккхетийта, дIачудуча хIара бежана дозал 310 килограмм хилийта. хIара Iаттагара йоаккха шура 50 килограмм тIаккхетийта, 70 процент кIезитагIа йоацаш цхьоалагIча сортагIа йола шура дIаяла.

Доккхий доахан 200 бежана дукхагIа хилийта. ХIара 100 Iатта гIехьа 85 Iасиле хьалкхеде. Условеш бежана лаьрхIача дикал лакха йола 30 центнераш совгIа доакъара единица кийчъе. Бахача

пахьа доадахьа дола боахамаш доакъаранца дикка Iалашде. Лаьтта хььындара комплексни гIулакхаш де. Органически удобренеш кхашна дIаяхьара балхаш де.

Гу, лаьттан тIа балхаш деш хIамаш дIаюцаш йола машинаш, комсаш лаьттан кIаляра хьайоаха агрегаташ кийчъе. Трактораштa ремонт яла 23 феврале чакхдаккха. Агрегаташ механизаторски кадрашца Iалашъе, беррига болхлошца дешийта. Ялаташ 10—12 балха дийнахьа, комсаш — 15—20 балха дийнахьа чуэца.

ИттлагIча пятилетка дикагIча шера паччахьалкхенга 1150 тони ялат дохка, из планах 100 тони дукхагIа да, комсаш — 3558 тони, баьцадаараш — 310 тони, шекара свекла — 750 тони, генараш — 100 тони, сом — 200 тони, дулх — 50 тони, шура — 300 тони йохка.

●

КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЙ ГIИРСАШ ХЬАЛДЕЧЕИ ЮРТ ХОЗЬЕШ-ТОАЕЧЕИ

Экономически тIаронех биснагIа пайда а эцаш юрт социально - культурни дегIайоалара планаш кхоачашъяра балхаш дIадахьа. 300 кв. м шит квартира йола шие цIа хьалде.

140 моттиг йола берий беш хьалъяь яккха, комсаш чакхйоаха цех хьалъе, юрта лохехьарча даькъ тIа 400 моттиг йола культура Дворешц юрта лакхехьарча даькъ тIа 150 моттиг йола клуби хьалъяйта. Торговл центр шеръерен эрганкхарен балхаш чакхдаха, юкъерча школе йоахал алара термальни хий чудилла. Юрта лакхехьарча даькъ тIара термальни хий лини йистенаккхийта. барх1 шера дешара школи пунах дIахотта а. Термальни хий тудулааш балахча наха новкъостал де. Юрта 4 километр жIагIа никъ билла. Юрта швейни цех хьаллийта. Юрта а бахача наха комий а санитарни хьал тоаде.

Культура уннахцIено лораяра, халкъа дешара учреждениеш, торговлеи бытеи предприятеш цIена хилийта. Юрта уламашка 200 сомий а кхыйола а гаьнаш дIайоагIа. ДикагIйола кхов, беш хилийтара яхь вIаштIехьаьнкха.

●

ВАХАЧА НАХА КУЛЬТУРНО-БЫТОВОИ, МЕДИЦИНСКИ, ТОРГОВИ ГIУЛАКХ ДЕЧА

Культура учреждениеш, комплексно-приемни фельдшерско-акушерски пунктий, торгови предприятей болх тоабе. Юртарча культура ЦIагIа, библиотекашка, цIеча уголокашка бетта цкъа культурни мероприятий, тематически сайренаш, бегих дувца журналаш, книжкаш дешарий конференцеш, тIемашка дакъа лаьцараща, къахьегама ветеранашца, производстве хьалхалаттарашца вIашагIкхетараш чакхдаха. Книжкаш дешараш 1979 шу чакхдоалаш 1000 саг хилийта. Художественни самодеятельноста болх тоабе, хан-ханнахьа кинофильмаш хьокха.

Тикашеи комплексно-приемни пункташеи лерттIа болх белга Iалашде. Торгови предприятей мах бара план 105 процент кхоачашъе. Бахача наха деш дола гIулакх дикагIа хилийта, шера план 7 ноябре — Сийлахь - боккхача Октябра 62 шу дузаш кхоачашъе.

Наха медицински профилактически гIулакх дикагIа де. Бахача наха инфекционни лазараш ца хилийта. Дерриг даха ха йоацача берий учреждений школай, мах беча тикай, кхашкарча станий, хьайбай помещений санитарни хьал дика хилийта. Торговлен юкъарча кхалана болхлошта, механизаторашнен хьайбаш леладераштен медицински осмотраш ханханнахьа е. Бахача наха хула бытовой производственни хатараш кIезиде.

Кхашнера балхаш эггара сихденнача хана, юртбоахама болхлошта деш дола культурно - бытовой, торгови медицински гIулакхаш кхашка, станашка, хьайбай фермашка де.

■

ЮРТА СОВЕТА ШКОЛАШКА ГIОЛЛА.

Беррига дешаркой тIехьабусараш юкъе боацаш хилийта, дешар дикагIа хьехь, спортивни болх тоабе. Юкъера дешар дийша боаца берригга кагирхой сарахьен ваочной дешаш хилийта. Дешархоштен бахача нахах юкъе беча кхетама балха ларде КПСС XXV съезда решенеш, «КПСС Орски горкомо идейно - кхетама балха дешаш комплексно къестадарах» КПСС ЦК бaь соцам билла.

●

СОВЕТА ОРГАНИЗАЦИОННО-МАССОВИ БАЛХА ТIА

Совета практически балха юкъе депутаташа хьинаре дакъа лоацийта Iалашде, депутаташта шоай депутатски декхараш кхоачашдеш хархархоца, Совета балхаца айкха бувзам лоаттабара гIо де. Депутаташта хархархоша денна деррига наказаш кхоачашде. Юрта Совета массазарча комиссей, депутатски группай постий, общественни самодеятельни организацей болх тоабе.

Гражданий шоей боахамашара дохка дулхи тIаи 7 процент, фуаш 10 процент дукхагIа дохка.

Юрта Совета бюджета доходии дакъа 1979 шера 1-ча декабре кхоачашде.

Юххера а доккхий хьохкамаш дахар хIара дена овсарле дакъа йолаш къахьегарах тийша долга чIоагIа кхета а деш, Суворов-Юртовски юрта Совета къахьегамхоша декхар тIаяц хьалхарча деношка дена хIара къахьегача коллективо, хIара къахьегамхочо планови заданеш социалистически декхараш кхоачашдара тIехьа къовсам лоаттабе.

Оаха Кошкельдински юрта Совета къахьегамхой тIахьех традиционни социалистически яхь дIахо яхьара.

Социалистически декхараш дийцад юрта гражданий сходе, халкъа депутатий Суворов - Юртовски юрта Совета сесе.

ДУЛХ ДУКХАГIА ХУРГДА

КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенешта гIулакхаца жоп а луш, къахьегама толамаш доахаш хьабоагIа «Красноармейский» совхоза хьайбаш леладераш. Цунна тешал ду хьохкамаша а. ИттлагIча пятилетка дIадахача кхаь шера план дикка тIеххоачаш а еш, Даьхенна 3033 тони дулх дIаденнад оаха.

Из хьохкам лаьцца ба, хIаьа аьлча, дикагIча шера план кхоачашъяра 557 тони мара дIаяла езац. ДIадахача шера паччахьалкхенна тIехдикка хьайбай продукци дIаяла бехкаш долаш РСФСР Министрий Советен ВЦСПС-ен харара кара тела цIе байракх тха совхоза елар.

Шератара шерага хьайбай продукци дукхагIа дIаяла вIаштIехьдина тха. Къаьстта укх шера оаха лерхI паччахьалкхенна 1100 тони дулх дIадала, тIайийцача социалистически декхарех 900 тони йолча. Цунах хьалхарча квартале дIалургда 120 тони дулх, план 100 йолча.

Бакъдар аьлча, таханарча денга 70 тони мара дIаенначе а, бисa 50 тони 28 март тIаккхоачаш дулха комбинатага дIаккхачийта вIаштIехьдаргда.

Уж толамаш доахалургдацар, тха коллективе йоккха опыт йола специалисташ бецаре. Хаддаза яхье хьалхалаттарашта юкъе ба хьакхарч лелаераш — КПСС членаща кандидат Асхабова Мила, Чукардиева Анна. Цар кхоабача хIара хьакхийна денна бийсанна юкъера лаьрхIача 420 грамм дулх тIаккхет план 370 грамм йолча.

Иштта хьайбай продукци йоаккхача ший лоархIаме дакъа юкъехьу хьакхарч лелаеш йолча Къахьегама ЦIеча Байракха ордена кавалера, коммуниста Подлесная Нинас. Цо Iунал деча хIара хьакхо шера 19 хурск ю юкъера лаьрхIача, планагIа 14 йолча. Цул совгIа, Никас йоаккхагIйолча группе кхаба дIалуча хана хIара хурсна дозал, планал совгIа шиъ йолаш, 16 килограммага кхоачаш хул.

Яхье куьна тIехьа латт Хаустова Евдокия. ХIаьта Евдокияс гIулакх деча хIара хьакхо 16 хурск ю шера.

Шоаш санна толамаш даха Iомабу цар къоца хьакхарч лелаераш. Шоай балха говзал хьайбаш леладерашка дикагIен кIоаргагIен Iомайтара совхозе хьайбийлай зооветеринарий курсаш. Цига хьехаш ба совхоза керттера специалисташ, зоотехник Джамбулатов Лечен ветеринарни доар Гаев Левен.

Толаме къахьегача хьайбаш леладерий йоакхо ю моральни материальни стимулашца. ХIара бетта итог а еш, социалистически яхьа хьалхарча кхаь моттигах совгIаташ тел. эттара хьалхарчоа — карара кара тела цIе вымпелы 50 сом ахчан, шоллагIчоа — 40 сом, кхоалагIа моттиг яьккхачоа — 25 сом. Цу тайпарча гIойленашка яхь а лаккагIа толамаш даха безам хулийт.

ЛаьрхIа тернам тIабохийт оаха хьайбай продукци дегIайоагIаргйола наьккъаш тоххаш а.

Дукха ха йоацаш Херсонски областера дикагIйола опыт а яхьаш цIаера тха совхозера дикагIйола производственникаца, хьакхарч лелаер Подлесная Нина. ХIана юкъейоалаьй оаха херсонски методацара цхьайола оагIонаш. Масала, цига санна, шиъ саг волаш бехьа а бенна, шоайла социалистически яхь лелаю хьайбаш леладераша. ХIаьта яхь хьанца лелаю а цун хьохкамаш миштад а ховргдолаш, цар сурташ доаха толамаши хьохкамий Уллга тIа лаьду каст-каста.

Иштта йоакхо ю хьайбаш леладара комплекс шеръяра а, хIана аьлча комплексага хьежжа хургда оаха доакхха дулх. Цу лоархIамеча гIулакха хьалъяь йоалаш латт 1600 хьакха чуоттае лаьрхIа помещени. Хьалъе йолаьй доакъар кийчду цех а. Цул совгIа хьае лерхI яхаш йолча хьакхарчашта лаьрхIа свинарникаш. Уж гIулакхаш йистедаьча тха йиш хургья хIанзчул 1300—1400 тони дукхагIа хIара шера паччахьалкхенга дулх дохка. Иштта а парте Центральни Комитета июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенешца ювзаенна оаха кхоачашъеш йола мероприятеш.

Р. ИСЛАМОВ,
Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза директор.

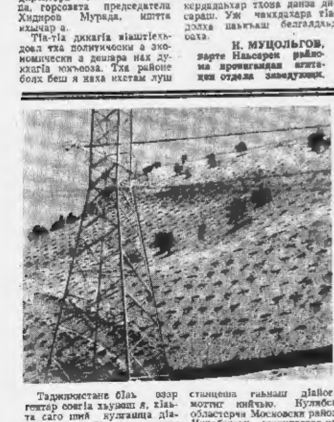

Таджикистане бIаь эзар гектар совгIа хьуьнаш я, хIаьта сага ший кулгаца дIадегIа а я уж. Укх шера кхы тIа дIайогIа лерхI 550 гектар. Цунах дукхагIъяр лаьрххIа кийчъяьча лоамийн доакъийн босенашкарча террасашка йоагIаргья.

Вочача бIарий, миндала, фисташкай, гIамгIай, кхыча сомий а декоративни культурай а гаьнаша хоазъергья лоамеи ландшафт.

ХIанз 5 лесомелиоративни станцеша гаьнаш дIайогIа моттиг кийчъю. Кулябски областерча Московски района Чурабатски лесничестве укх бIаьстий гаьнаш дIайогIа шиъ ахк эзар совгIа гектар лоамашкара лаьтташ кийчдаьд.

СУРТА ТIА: Хоаратизских яхача лоама босенашка бIаьрий дIадогIа кийчдаь лаьтта.

Н. МЕРЗОЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛЕНИНГРАДСКИ ОБЛАСТЬ. 1978 шера лелаьча Ерригсоюзни социалистически лхьа ихотех Ломоносовски птицефабрика коллективана еннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК нарара-кара тела. Цlе байрах, хlаьта СССР ВДНХ-арча Ерригсоюзни Сийлен улата тlа дlаяз а лый. Цо планал совгlа 1978 шера арахийцай 2 миллион бройлераш. Иа бошка толам баккха тхаро хиннай гlишлоякхоиен, коа тlара оалхазараш лелалдераши цхьана тlайнца декхараш тоаламе кхочашдар бакъан долаш. Шоза кlезиг̣алий фабрика хьалъярен цун проектни мощность пареерзарен хацаш. Керда комплекс шера берхlадалон кlоргиг арахецара лаьрхlа я.

Укх шера шиъ бетта птицефабрике дьаккхад цlанал совгlа 750 тонн дулх.

СУРТА ТlА: дивагlйола оператор Н. Н. Дунаева. 1978 шера цо планал совгlа дьаккхад 600 центнер дулх.

О. ПОРОХОВНИКОВА.

ТАСС фоторепорт.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ИНТЕГРАЦИ ЛЕЛАШ Я

ЦАI ЙОЛЧА ПРОГРАММАГIА

Берз шу доалаш латт Ерригсоюзни селекционно-генетически институте керда тlа Одесса кхаь СЭВ-а чуденгlача мехкий Координационни центр болх беш йола. Из хьам сепецен фу... деш... юртбоахаме культурай бошка... ду сортан.

ГЕНОТИПНИ БАНК

Центра гlулакхаш довза долалургда вай генотипий Дунен халкъашта юкъерча банкагара. СЭВ членаш долча мехкий Iилмахой мукъагlарча селекционни материала ший тайпарча коллекцегара. Цун лоархlамах дуйц юртбоахама Iилмай доктора Лев Сетилка.

— Ялата культурай хьуаькъам лакхбелга юртбоахама производства интенсивни хьалашка дьаьнача лакха продуктивность йолча кердача сортех тийша да. Ше дика долча, лазарашта духьалъоттапи Iо да лужаши долча, удобренеши дехкаш дола хийн дика тlаоцача ялата сорташ кийтдаш — чоалхане деккар. Из къоастадеча дакъа лоац селекционераша, генетикаша, физиологаша, биохимикаша, фу лелалдераша, юкъеувз ишта инженераш, математикаш, климатологаш.

— Вокххача боарамеча генетически материалах пайда эцарца бунзабенна бола иа Iалаьмате духха къахьегам чулоаца болх массаза а булац Iилма цхьан коллективата, къахьегал цхьан мехкага а. Цудухьа чIоагlа лоархlаме я укхаза СЭВ членаш долча мехкий Iилма кооперацi, къахьегам дунен халкъашта юкъе бекъалга чу в лоацаш дублированни параллелизми дlа а йоаккхаш цхьан программах тохкамаш дар. Цу дакъерча интеграце сихъеа дийла а 12—15 шера йlаьхлуш йола баьцовгlай нерда сорташ хьадара селекционни процесс. СЭВ гома чу из декхар кхоачашду Одессе вlашагlъеллача «генотипий банкага» гlоала лелаеча селекционни материалаш оперативно хувцара йолча дика тоалха система гlонца.

Координационни центра юкъе дакъа лоацача берхl мехках хlарано — Болгаре, Венгре, ГДР, Монголе, Польшо, Румыне, СССР, Чехословаке кхухьийт «банкага» кlи, мах фу, гибридни материалаш. Питомника опытни делянкаш тlа царна, салаш долча тайпара, экологически тохкамаш ду. Хьож уж йокъала бlайхача миха, тlоадала, лазарашта духьалъеталургдолаш дий. Гучайоах 90 сантиметрга кхоачаш лакха моргlилг дола образецаш, наста кхата культураш, лакха продуктивность йола сорташ.

СЭВ генни банке я селекционни гlулакхашта дилла а пайда ийбеш йола пи эзар совгlа ялатий образец. Тохкамий даккаш укхазара дlаухийт центро партнерий ерригача учреждениешта. Цхьана лелаеча гlулакхашта юкъе дакъа лоацача института йиш я «банке» дийна елача материала заказ дала а, тlаьккха цунах нерда сорташ хьадаре салла, ишта шийн региона юкъелхьара пайда оца я.

Селекционерий кооперацех дика бериат доал. Ишта, ГДР шоаш дика хилар хьахьаккхад чехословацки сорташа, Мироновски, Нашха, Юбилейни, Аврора яхача советски дараша дlалоац ЧССР ялат дуча лаьттаех 80 процент, хlаьта хьувкъам дикка сов а боаних — юкъера лаьрхlача гектара тlаре 8,6 центнер.

СЕННА ЕЗА ФИТОТРОН

Iилмахой гlерт шера массехк селекционни хьувкъам чуба. Цо дикина сихду низ болен чlогlен кlа, Iа лоаш бола мукх, кхьйола культураш кхеерча духадениа тохкамаш. Одессе фитотрон — искусственни климата станци — болх бе йолаялийтачуле тlехьагlа Iилмахой таро хиннай ялатий керда сорташ хьадаро лоаца ха шолла — кхоза лоацъе.

Одесски фитотрон дунен тlа йоккхагlъярех цаI я. 1800 квадратни метр хьоаьнцьй цигь оранжерея, климатически камераш — 450. Вlарчча шера е йиш я укхаза селекционни опыташ коллатlча хьалашка е: тlкъо градус шийла е шовттъа градус йlайха хуле а.

Мух эшай? Болаш ба. Специалистий мукъагlа я ерригнеша а цхьан сахьата 600 эзар кубически метр фо луш йола 16 кондиционер. Доли делий? Оранжерейшка вlашагlъеллача установка иттара чlогlагlа къаьгача дийнахьа массехк минот ялалелхьа тlадоалладергдаш. Фитотрон йlовлах, шедол, михаца боагlа дом. йlайха мух хьатулийташ йола шийн тайпара завод. Фитотрона гlоьца шера хьалхкеега цу е вокх культура кхьадиь иоахало новкъостал дерга. Iилмахошта керда сорт бокъонца тахка, из дика хиларах теша, ийн мана къайлеиаш йоаза.

Одессерча искусственни климата станцех СЭВ членаш долча мехкий Iилмахоша цхьана гlулакхаш леладу моттиг хиннай. Цун установкаш тlа тохкамаш ду ЧССР, ГДР, ПНР, СРР, ВНР, МНР специалисташ.

ЦХЬАН ПРОГРАММАГIА

— Цхьана гlулакхаш леладаро эффективни формаех иаI я дакъда декхар кхоачашду хоина йола интернационални коллективаш хьалр, — аьле къамаьла юкъевоагlа Координационни центра белха аппарата кулгалхо юртбоахама Iилмий кандидат Генрих Шиндов. Одесса ду тохкамаш лукха белок йоаллача кlийен маькхен селекцена хетадаь да, ГДР ялата культурашта тохкамаш деча институте болх беш я баьцовгlай продуктивноста физиологически кlийленаш йовзара дунен халкъашта юкъера лабораторе. Кхы а ши коллектив хьахулаш я Праге — экспериментальни ботаникаш баьцовгlар лелаярен институташка, пар декхар — мукх ца луача кlийна образецашта селекци яр... Ишта новкъостал ду Iилмай иделйи технически средствайи интеграце селекце чоалхане проблемаш сиха а эффективно а хьестье.

Ялатий культурай хьувкъам лакхбелга Iалашдергдила нерда сорташ хьадар — йlаьхкеча хиниа йолча целевой программо СЭВ членаш долча мехкашта хьалхашка лаьттача декхарех цаI. Из кхоачашдара цхьона, социалистически экономически интеграце прогрессивни формаех пайда а эцаш, болх беш ба социалистически содружества мехкий Iилмахой.

Юрий СИНЯКОВ,
АПН корреспондент.

АПН интервью

«ВАЙ НИЗ ЦХЬОАГIОНАХ БОАЛ»

Дукха ха йоаллаш Москве вар Кампуче... Цхьоагlон фронта ЦК Генеральни секретарь Ро Самай. Оаха кечдех Кердадарий Новостей Агентства корреспондента Андрей Прохоров цо елла интервью.

• • •

ХАТТАР: Пекински пропагандон цунна тlехьараллие Малхбузен массови информаце средствашен йоах, КНР доалдеча гlоазараша социалистически Вьетнама духьала йолаль агресса дукха ха йоацаш Кампуче хиннача событешца ювзаенна я. Фу аргдар Iа цу лакъехьа.

ЖОП: Агресса бокъонца дола бахьанаш-м гучча хьа да. Китайски халкъа кертелаттараша вьетнамски халкъа духьала болабаь цlий Iоухийташ бола тlом — Пекина [illegible] политика логически дlахододар. Хьогга а гучадаьнна да шоай гегемони оттаяра, аттара хьалха Азе а оттаеш, маоисташа ца деш цхьанна а хlама дутарг ца хилар. Дукха шераш да континента суверенни паччахьалкхенаьнка цар цу мехкий законах йола правительствашна дlахара тlадерзадаь къайлагlа балхаш ду. АСЕАН мехкашка дерригнешка хlана яц аьнна, лелаш я маоистски повстанчески отрядаш, уж я Инде, Бирме. Дагалаца дукха ха боацаш Ассами яхача индийски штате хинна событеш. Цига лелаьдаь террористически гlулакхаш Пекине кийчдаьдар. Хlаьта яхайтта шу хьалха КНР кулгалхоша гучадаьраа тlом болабаьбер Индена духьала, хlанз Вьетнама духьала болабакча тайпара.

Дукха да маоисташта Вьетнам гоама хилара бахьанаш. Из я гегемонистски планаш кхоачашъяра цар лаьцача наьнъ тlа нисъерна новкъарло. СРВ юкхьанца дензи тхадаш Пекина Азе чантъкха лерхlача кхерамеча авантюраш юкъе дакъа лаьцен КНР керте латтача гlоазарий великодержавни политика хьаллацьш Цо гоггара хьаькъал чура бьхар пекинерабараш. Вьетнамаша эгlазал кхы а совъаьлар Кампучера Пекина тlехьо хинна Пол Пота — Иенг Сари режим ехачул тlехьагlа. Вокхаш дийча вьетнамски халкъо тха революци цу сахьате хьал ма-лаьжарий, эшаша дола гlо а деш.

Пекино йоах, тха фронто мотало лакхара бохьаш Кампучена духьала «Вьетнамо агресси» яр да. Хьокарга вай цу депега. Дукхача мераша гlейртача а на ялалар америкаций Пхомпене хиннача шоай марионеткашта духьалбаьнна тха мехка патриоташ лашабе. Миллонаш доллараш доадоре, хьахулаш пайда а боацаш. Халкъо хьаллацаншор Лон Нола режим, пудукъа ела а ехар. Нагахьа санна дукхача кампучийнаша Пол Пота — Иенг Сара режим хьаллаьца хиннаяларе, моллагlча кхача мехка эскара могаргдарий из ишта лоацача хала дохаде? Хоаш да, могаргдацар. Дерригa гlулакх севах латтар аьнча, из латтар. Дерригa кхмерски халкъ Пол Пота — Иенг Сари режима духьала гlаттарах, низаши тирании дlахо ла цунна дага ца хиларах. Из да пекински марионеткаш бохара бокъонца дола бахьан.

ХАТТАР: Миштa хет хьона вьетнамо - китайски доазон тlарча событешца дувзадениа Малхбузено лаьца позици?

ЖОП: Малхбузе, къоастадаь аьнча, вlашагlхийтта Штаташ, дукхача хана дехэ гуччахьа гlерташ я «китайски карт ловзаде». Агресси йолаллалетъа массехк ди хьалха китайски премьера заместитель Дэн Сяопин ше Вьетнама духьала тlом болабергба оаха яхаш аькъ ца хета заявленеш яьча Вашингтонера цlавера. Цхьабакъда, цо цхьакха повзъарло яхэар Малхбузен мехкаш та Пекина гера лоеттадарах бола переговораш дlахо хьара. Цар вlаьш тешаш а дац цу тайпара пекиица лацар, бокъданар аьнча, агрессор хьаллесар хилар. Малхбузено до лоархlар цетадеш да. Из гlерт Китайна геро а дикка цун Вьетнамацарча, Лаосацарча, Индецарча, Советски Союзацарча доазонаш тlа кхоахане мукарчаьи хьаде. Азена геро хьаделга сикдар иач а дехаш, Малхбузено, бокъданар аьнча, таро хилийтац Китайца доазош долча мехкий шоай халкъа боахана гlулакхашта кординбоалаш йола материальни ресурсаш мукъала.

Кхы а чlоагlагlа аьнча, Малхбузе дог доахаш я, герзаца дика Iалашъяь Китай, Индокитая мехкаш дlалийца аьнча, цо Советски Союза духьала тlом болабарга. Ишта гlулакхаш нийсделча раьза хургдолаш дар малхбузен нераш, НАТО доалдераш. Де дезар да дерригача прогрессивни низаша тlехьа а ца доалаш агрессор ювзалохар. Вай низ вай цlьоагlо хиларах латт.

ХАТТАР: Дуцнал Кампуче латтача хьалах.

ЖОП: Тхона кхет-маста хетт: сел къиза хlалак хlана дора Пол Пота — Иенг Сари клико шоай халкъ? Жоп — пекински инструкци. Тхона хоаш да, Китая доалдеча гlоазараша Пномпенерча шоаш оттабаьчаша беррига кхмераш бовбаь дlабоахалга тlадилла хилар, цул тlехьагlа китайцаш тха мехка баха Iохашабер духьа. Цеш а яхах а йоаккхаш да гlулакх! Амин из баьгъда. Из цар «цlена» Кампучи хьаярах йолча Пол Пота идеал.

Йоаккхий я кlаьз тхона тlалатта халонаш. Уйла елаш, ерригача Кампуче ваьц миштa висав ца хоаш ца вуаш виса шаь мара лор. Вок беррига лораш Пол Пота салтеша боабаьб. Цун пропагандо йоалар, «цlенача» Кампучена лорар эшац, медицина яхар буржуазе дага лаьца хlама да. Лораш санна, беррагаш а хlаланбаьб технически специалисташ, Iилман культуран деятелаш, дукхьал нахьхет хоаш бола нах. Кхетадой оаш, тхона мел хала хургда специалистий кадраш вlаьш я а йоацаш халкъа боахам юхаметтоттабе? Советски Союзо, СРВ-ас кхыча социалистически мохкаша эоша тlехьа новкъостал ца дой, из декхар кхоачашдулургдац.

ХАТТАР: Малхбузен пропаганда йоах, Кампуче территоре тlа лелаш Пол Пота хиннача эскара отрядаш я хlанз а. Фу аргда Iа цу лакъехьа?

ЖОП: Из ше ма-дарра дерц да. Цlенъаь дlаяхийна йоаа хlанз а Пол Пота — Иенг Сари режима тlехьа хиннарий геттара эlамига группаш. Уж летт бахача нехаа оакхарий хьисапе зуламаш дьйча махах Карабах. Иа уж лоархlабергбоацаш дукха да цар Iоъахийта цlий. Царех бола кхорам совбаха безам бац. Гаргтача хана тха эскаро цlенберга мохк царех. Ал ях: цхьаниа тайпара а кхерамс лархlа дезаш гергашцара низаш долаш дац Кампуче тхоа духьала латташ. Маоисташ гlерт Кампучен Таиланден халкъаш эгlаде. Тха позици къайлагlа хlама долаш яц — тхо гlерт дерригача мехкашца дикача лоалахой гlулакхаш леладе, торговли лелае, культурни бувзамаш лоаттаде.

ХАТТАР: Фу ала безам бар хьа вай беседа йисте йоалаш?

ЖОП: Са безам ба Кердадарий кешийоалон Агентства сайна еннача тарошех пайда а эцаш, Кампуче къам мукъадаккхара Цхьоагlон фронта, Халкъа революциони совета, тхоай мехка Халкъа революциони эскара цlерагlа дерригача дунен прогрессивни общественноста, советски наха цар тха къовсам хьаллацарах цlенача дег тlара баркал ала. Оаха массанегара а дех, дlахо йодача хана а тхоашта моральни а материальни а гlо дар. Из дехар ду аз берригача дог цlеиача нахага.

Гlо де дукха хало лайнача тха халкъа!

(АПН).

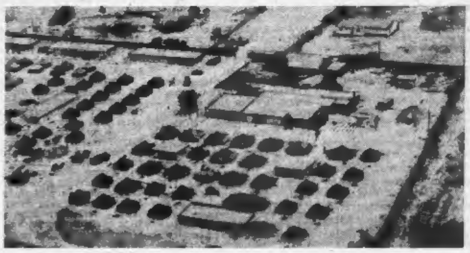

Малхбузено шоаш хьалхоаш хиларах лог гlортилга еш ЮАР Iаьдалаш шоашта могар деш гlерт Намиби бокъонца ший лоIаме халара йола процесс йоха е а уж шоаш яхар дергдолаш йола марионеточни режим цига оттае а.

Цу мехка шоаш деил делга дlа ца далийта гlерташ Преторе Iаьдалаша оккупационни эскара низаш совдоах, хьалхо дукха нерда тlема базаш.

СУРТАШ ТIА: 1. Оваиболендера тlема база.

2. 60 эзар саг юкъе волча ЮАР оккупационни эскарцара салтий.

Камера Пресс — ТАСС сурт.

Дуне — цхьан кIирагIа

ДОТТАГIЛЕНИИ ЦХЬАНА ГIУЛАКХАШ ЛЕЛАДАРЕН НАЬКЪАГIА

Дlадахача шера 5 декабре Москве КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхахьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева Афганистана Халкъа-демократически парте ЦК Генеральни секретара ДРА Революционни совета председатела, премьер-министра Н. М. Тараки кlал кулгаш а яздаь чlоагlдаьча доттагlаен, дикача лоалахоша санна СССР-ан ДРА-н юкъе дlа юха гlулакхаш лелладара хьал кхехьарча Договора ратификаци лый Афганистана Революционни совето.

Вай мехкашта юкъе доттагlала дикача лоалахоша санна дlа-юха гlулакхаш леладара лардаш чlоагlъяь долча цу лоархlамеча документо, Н. М. Тараки белгал мадаьккхара, 1978 шера апрельски революци хиппачул тlехьагlа оалан тlара социально-экономически хувцамаш дара лаькъ тlа дьйнача Афганистана халкъа керда низам лу.

Халкъа - демократически партен халкъа пачхьалкхени лоархlаме гlулакх хинна дlаттад ксплатеха арадаьнна Афганистане мел дахача къамий цхьатарра бокъонаш хилара хьакъехьара декрет. Дукха хlана дьйд революци лелоаьэ бохкаш эцаши дьйнача кхалнаха цхьатарра бокъонаш хилийтара даьгъа а.

Из дерригa шерра хьалхьацад афгански халкъо. Вакъда, болаш ба апрельски революцена духьала бараш а. Мехка де доладьча хувцамашта чlоагlа духьала даьлар, кхыбарел тlех хьалаш хилар шоашкара революце дlадаьккха дола феодальни буржуазни низаш. Помещикех, буржуазех, дьйа реакционни даькъах бола революце моастагlий гlерт мохк дегlабоалабелга тlехьашкахьа юхадерзаде, Афганистана халкъо ше доал дара духьале с.

Дукха контрреволюционераш мехкара байдда дlа а баха лоалахарча мехкашка кlийле а лаьца багlа. Пакистанен кхыча дукхача пачхьалкхени территорeш гlара демократически Афганистана цуп революционни правительствоен духьала кропаганда ю. Дуккхача бlаьшерешка шийна тlалаьтта хала дукъ тlера Iокхессача афгански халгъо доаттlача тайпара юхадетт уж моастагlий бlеха гlулакхаш. Цун оагlонгахьа ба советски наьха безам, хlаьта цар из хьал а лоац.

КХЕРАМЕ ЛАКХАЛЕ

Американски столице чантйоалаш яр 26 марта египетско-израильски сепаратни договора кlал кулгаш йаде лерхlаш еш хиина тlеххьара ийтонаш. Цунца дувзадениа Гаргарча Малхбоале «машаргахьа лоархlам болаш бола тlа» баьккхаб яхаш хьайкаду Вашингтоно, Каиро, Тель-Авиво.

Уж хабараш мел цlал кlийле йоацаш да хьаькъех Израиля премьер-министра Бегина кнессете дацча къамаьло. «Израиль, — аьнад цо, — цlаьнка я юха тlеххьашка ерзъаш 1967 шера июне кхачхача хиппача доазонашка. Израиля цlаьнца хьакулий тарьлц Иордана Малхбузехьарча йисте палестински пачхьалкхе. ЦаI йола а вlашагlийнъйтта а Иерусалим — даим Израиля столица йоалаш йоарга».

Израильски премьера белгалдаьккхар массанена дукха хана дела хоаш дар да. США юкъе а этто Тель-Авиван Каирац юкъе чlоагlбаьча сепаратни барто Гаргарча Малхбоале гlулакхаш бокъонца тоадара хьахъехьара цхьаккха дош къоастадаьдац. Из беррига Египта чотагlа баьбарт ба. Тайп-тайпарча боарамо а тайп-тайпарча столицашка а дукха къамаьлаш деш вlаьла юха лаьнац Израиль. Палестина мукъаяккхара Организаца исполкома председатела Я. Арафата белгал ма-даьккхара, сепаратни барто «Iарбий территорена из израильски агресси чlоагlа а ю Палестина Iарбий халкъ даим Iеш моттиг йоацаш лела дезача а оттаду».

«Ю. С. ньюс энд уорлд рипорт» яхача журнало аьа цу хеташ гучахьа хьаьннад египетско-израильски барт Гаргарча Малхбоале «американски тlема низаш дикка дукха лоаттадеега вlашгlехьдаккхара еш йола кийчо» я аьнна.

Дерригача дунена из мел кхераме да гуш да. Цlи хезача американски дипломата Ч. Йоста нийса белгал мадарра «США тlемахой Египте, Израиле, Къилбаседерча Йемене цу регионерча цхьадолча кхыча мехкашка лоаттабелга дикка чlоагlдаро дунен халкъашта юкъерча изшарин кхерамзлении кхераме долаш хьал оттийта могаш хlама Iа».

Гаргарча Малхбоалерча халкъаша чlоагlа харцахьа лоарl из кхераме еиа.

ПОРТУГАЛИ: РЕАКЦЕ ТИНЩА БОЛХ

Португале чурча политика хьал юха а таллаш латт. Аьттехьарчен теттара аьттехьарчен контрреволюционни низаша юха а правительствана духьалара йоакха кампани йоарпаьй. Хlана беррига шоай низ цар тlаберзабаьб Революционни советан мехка президента Рамальо Эанеша. Реакци цlаьнха а гlаттар бахьан да юртбоахама дешашта йола пачхьалкхен секретарь Феррейра Ду Амарал отставке а воалийтаи белхара дlаваккхар. Законагlа боацаш, конституцена духьала цо беш хиннача белхо аграрни реформа кийчашъяра духьала саботаж еш хиннай, из пачхьалкхени замера хьал телладеш хилнад. Из белхан долаш демократически низий оагlонгахьара цунна чlоагlа критика лый.

Аьттехьара бераш хьалхар юкъарчел доадди дувзадениа да португальски революце 1974 шера апрельски революце карагlдьнинар дlадаьккхара тlаерзаь йолча планашца. Соахна июль бутт чакхбоалаш цуи вlаштlехьдаьлар мехка чура хьал толхаде. Социалиста Соареша правительства йохе могар пунца. Вакъда, реакцена карагlдаьнар халкъа революционни карагlдаьннар дlадаьккха, конституце дlачlоагlъяь демократически режими дlадаьккха, реакционни диктатура оттае. Хlаьта а тlеххьарча событеша хьахьоткачох реакционераш шоай Iаьрака уйлеш дlайлаза ба хlанза а.

Банкашта национализаци яра дий шу дизара хеталь хиннача торжественни собрание ше къамаьл деш премьер-министр хиннача генерала Васку Гонсалвеша белгалдаьккхар «банкашта, страховни компанешта, промышленноста керттерча отраслешта национализаци яро, аграрни реформа яро португальски экономике керттердар пачхьалкхен тlахьонам лоаттабеча кхоачадаьд. Цу гlулакхо социально-экономически дегlаухнага наьнагlа леладе таро хилийтай», аьнна.

Халкъа революционно карагlдаьннар лоредара дерригa прогрессивни низаш кхотадала, эттар хьалхарча арегlагlа социалисташен коммунисташен цхьана болх белга чаккхданна деза, хlаьта из дуккхаза а белгалдаьккхад Португальски коммунистически парте кулгалхоша. Цу шин парте вйкалаш дикка дукхагlа ба парламенте — 263 сагах 140 саг. Соцпартен компартен парламентски группаша цхьана голосовани яро таро хилийтар республика собранега дукха прогрессивни законодательни акташ тlарцийта. Вакъда, хlаьта цхьана кхан таосара мара кхыча дешашта ПКП-ца барта бахкатъгац социалистий лидераша.

Португальски коммунистически парте цlаьнха а кхы цlаьнха а белгалдоах соцпартеца цхьана гlулакхаш лелалдаза даргдоацилга. Хlаьта хlана реакци цlаьнха а гlиттача хана, цо керда хоракамаш дара тlа а хьехаш цига реакционни низаш зиаргахьара тешам тел, хlаьта белгалдоах кхыча партешца цхьана атта хьал тоедара де дезар де ше кийча хилар.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

Наха эша продукташ — дукхагIа

Шоаш арахеца продукци дикагIа хилийтарах продукце ассортимент йlаькегlа хилийтарах беррига низ тlабахийта къахьегаш я Грозненски кондитерски фабрика коллектив.

Фабрика цхьаццайолча цехашта реконструкци еш латт. Къаьстта арганизка толаш я карамельни цех. Цу цехо продукци арахецаш хьадха цхьа лини мара ца хиннача, хlанз цу тайпара кхо лини оттаеа йоалаш латт. Цо таро лургъя арахеца продукци дукхагlа хилийтеа цун дикал лаккъем. Болхлой къахьегам еттача боаккхаргба цу цехе оттаеш латтача транспортеро, хlанз цу тlа болх беш йиъ кхалсаг я, цар кулг-кара беш бола болх цу транспортеро бергба, хlаьта вах кхычахьа болх бе мукъьбаргба.

Укх тlеххьарча хана лелхалун я фабрике къахьегама овсарле. Кlезиглуш доагlа бахьанаш доацаш болхлой балха тlара бульшага. Прогульщикашца бошха болх бу коллективе гойтара агитацеца, беседаш яраца, балха тlера бувлара е тlехьа бигара баьхаш техкарца. Балха зеден дола уж гlулакхаш дlадакаро гlо ду коллективана производственни казнаши тlаийца социалистически декхаренни кхоачашде.

Иттаьгlча пятилетка кхарча шера во къахьегац коллектив. Дlабахача беттах лаьца аьнча, продукци арахецара план 109 процент кхоачашдийр фабрико, планагlа лаьрхlачул совгlа 28 тонн продукци яра а хецаш. Ишта тlехкхоачашдийр продукци маьхала кхара план а. Цу бетта планал совгlа коллективо маьхала лыкха продукци 40 эзар сома мах я. Тlехьаьсаш яц коллектив укх бетта а. Пачхьалкхен план кхоачашьергхиларах шеко йоацаш кхац фабрика директор Жданов Василий Сергеевич. «Барт тайнача дола фуннагlа а дакадар харагlа дола. Тхоашта ма-могга барт тайна хила а сахош хьадер дикагlа хьаде а дага да тхо», — йоах цо.

Цехий коллективаш бехкоххам айбеш ба фабрике. Царгара дизза хьадех арахеца продукци дикагlа хилийтар а планаш йиза кхоачашъяр а.

Къаьстта дика къахьегараца безамбхха боагlа производстве хьалхалаттараш, из тилетка дий шера план соакне а кхоачашъяь розничи цехера упаковщица Емец Мария, бисквитни цехера Е. Г. Асатурян, ший нормаш 150 процент а кхы совнагlа а кхоачашъю вершицас Тисаева Машурас, разливщицана Зуйнова Татьянас, Гисаева Марема, кондитерски цехерча Ведзижева Линас, Губина Людас, ишта кхыбараша.

Нийса хургдацар фабрика балха алхха дикагlа йоза оагlош а бийца Iийча. Цхьаццa шоай тайпара халонаш нийслу кондитерий балха тlа а. Ма-дарра дийцача, фабрика вай мехка дуккхача министерийшкарча байдалца Iехаьшечий я. Дlалаьрхlача 60 тайпара байдал эш церна шоай продукци арахецара. Эшшача хала байдал йоацаш моттигаш нийслу. Хlаьта цхьайола оборудовани а тишъеннай. Уж сагна долча гlулакхашна къахьегама овсарле дегlайоагlалга зьмгlду.

Наха хоаттаеш дика тlаэцаш продукт я зефир. Хlаьта зефирни цех дlакхайа латта тоъал ха я. Ишта цхьаццa бахьанегlа фабрика арахецаш яц шоколадни конфеташ, мармелад.

— Фабрика арахецача продукце ассортимент шеръяра тlехьа къахьегаш да тхо, — йоах директора Жданова.

Х. АУШЕВА.

ТАХАН-ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА ТЕАТРА ДИ

МИЛЛИОНИЙ ЦӀЕЙ

1961 шера дена хӀара шера 27 марта театра болхлошна, миллионаш болча зрителаша белгалдоах дунен халкъашта юкъера театра Ди. Массе метте, сценически искусство прогрессан мащарен, демократи а социализма а идеяша дийкъьча моттигашка, из халкъаш гаргадитарен цар доттагӀалла гӀулакхага латташ йолча моттигашка дезду театра болхлой цӀей.

Шоай профессиональни цӀей вай республикерча искусства болхлоша белгалдоахкъ вай заман актуальни проблемашта хетаwь дийнагӀа йола спектаклаш гойтарца. Спектаклаш дӀайолаялале хьалхагӀа бокхагӀболча артисташа, режиссераша, художникаша къамаьлаш ду театра искусства, къахьегамхошта эстетически, кхиетам бӀлара дакъерча цун доархӀама хьакъехьа.

Нохч-ГӀалгӀайчен театраш шоай доккхача цӀейна накъа долх кердача сакъердамеча постановкашца, творчески планех дизза а долаш.

Республикерча культура дворецашкен цӀенояшкен, клубашка а библиотекашка а театра болхлой зрителашца, художественни самодеятельноста доакъошхошца творчески вӀашагӀкхетараш вӀаштӀехьдаьккхад. Школашкеи институташкеи, заводашка, колхозашка, совхозашка артисташа чӀоагӀа уйла тӀаьхьтан дег тӀарен дувц шоай искусствах, шоай творчески коллективаша, шоай новкъосташа дакъхача толамех. ХӀаьта дувца хӀамаш долаш де, гӀадваха а хӀамаш долаш да. Ераш я республикерча театрий дизача вахарера алхха массехк факт.

1977 шера Нурадилов Ханпаший цӀерагӀча театро оттаяьча «Яхь йола кӀантий» яхача спектаклана К. Станиславски цӀерагӀа РСФСР Паччахьалкхен премий еннай. Паччахьалкхен преме лауреата сийлахьа цӀи еннай театра керттерча режиссера Хакишев Руслана, актерашта Хадзиев Махьмадан Гайтукаев Алаьвдан. 1978 шера цу театра «Мастераш» яхача спектаклана болгарски драматически искусства Ерригсоюзни фестивала итогегӀа СССР культура Министерстван Ерригроссийски театральни обществан диплом еннай. Къаьстта дипломаш еннай керттера ролаш ловзаерашта — Хадзиева Иелледа, Давлетмурзаев МутӀалипа, Омаев Дагуна.

Л. Н. Толстой ваь 150 шу дизара хетаьча Ерригсоюзни фестивала итогегӀа СССР культура Министерства къаьстта диплом еннай дикагӀйолча спектаклий декаде дакъа лоацаш хиннача республикански тоьшкий театра «Болхло Емельяни яьсса фатен» яхача спектакла.

Творчески толамаш дахарахи хьинаре общественни гӀулакхаш леладарахи Зубайраев ЯрагӀи Магомедовичаи Отлоблин Виктор Нариевичаи РСФСР халкъа артист, Алиева Тамара Шуганповнана — РСФСР заслуженни артистка яха езе сий долаш цӀераш еннай. Дунехача артисташта, творчески болхлошта Нохч-ГӀалгӀай АССР сийлахьа цӀераш еннай.

Театрий дукхача болхлоаза хӀана дукхьашка белгалдоахкаш дац шоай профессиональни цӀей. Цхьабакъда, дукхьашка дезду из цӀей Х. Нурадилова цӀерагӀча Нохч-ГӀалгӀай драматически театра гӀалгӀай труппа артисташа — театро, музыка, кино Ленинградски паччахьалкхен институт яьккхараша. Творчески хьинар чӀоагӀа айденна болаш сценера говзала къайленаш кӀоартеи уйла тӀаьхьйтан Ӏома а еш накъаболх уж шоай цӀейна. КПСС XXV съезде Л. И. Брежнева аьннад: «Вайна дика хет, вай творчески интеллигенце кьоцв цоахал тӀа-тӀа чӀоагӀагӀа бӀубенна вахара юкъедоагӀаш». Кьоанча артисташа дукхьал шоай хьинаца кийчбаьб ши болх — театра афишана дизза дакъа а лоацаш юкъеяхай С. Чахкиеви Г. Русаковеи «Кьоташ бовча хена» яхеи «Шиъ ъалан лай» яха К. Гольдониа пьесах бола спектаклаш. ХӀана «Са кӀаьник» яхача С. Чахкиева кердача пьеса тӀа болх беш я коллектив.

ХӀаз доккха цӀей долча хана бицбалийтабац республикера эгара зӀамагӀа бола зрителаш а. Хьаша хьашт долаш шиъ кердача помещене наӀараш хьайийлалай республикански тенаккий театро. Дукхха спектаклаш дукхьал юрта районашка гойтаргья. Бераша доттагӀал тоссаргда А. Гайдара «Мальчиш-Кибальчиш», С. Чикшна «Лоаман фаьлг», Л. Н. Толстой «Болхло Емельяни яьсса фатен», А. Абу-Бакара «Лаха Ӏа, кордоагӀаргда хьоий» яхача спектаклий турпалашца.

Х. Нурадилова цӀерагӀча театро К. Гоцце «Паччахьа Сай» яхача фаьлга тӀера оттаяь берий керда спектакль кийчъьй, М. Ю. Лермонтова цӀерагӀча театро — В. Устинова «Безам боаца город», В. Коростылева «Воина — Ялмез планета тӀа».

Советски наьха дегаеа тӀаьцаши езен я сценически искусство. Художественни самодеятельноста дукхача доакъошхоша шоай мукъача хана дакъа лоац драматически кружокашкеи халкъа театрашкеи. Цудухьа профессиональни коллективаш хиннала Ӏац дувен халкъашта юкъера театра Ди белгалдоахкача хьинарс дакъа лоацаш.

Назрановски Сункенсвии халкъа театрий, Ленина цӀерагӀча культура Дворецеи просвещене болхлой ЦӀенни, пионерий республиканский Дворецеа программашта юкъе я цар дикагӀа йола спектаклаш. Царна юкъе — В. Горбатова «Даьй кьонах», Х. Ошаева «Цхьан бе пи харбаь», пьесех йола спектаклаш, «Комсомол — из да малт санна доккха дог» яха театрализованни представлени.

Шоай творчествана хилийза даргдоаца хьал лоархӀ республика театрашта производственни коллективашца йихха бувзам лоаттабелга. Шерра хьалаьцаб «Искусстван къахьегамеи цхьоагӀо чӀоагӀье» яхаш дешна а йолаш творчески содружество йоаржаара, шоай гӀулакхаш эргадахаш тоадара хьакъехьара советски литературан искусстван мастерий тӀахьехам. ДоттагӀалда хьакъехьа договораш даьд Нохч-ГӀалгӀай гӀишлоньяра управлене, «Красный молот» завода, «Грознефть» объединене, Грозненски медицальта институть, кхьча организацей коллективашца.

Учреждениейи искусства болхлойи творчески производственни гӀулакхий бӀарчен дӀаьхьастаргдоацен дакъа а хиина дӀаэттаб юрташка беш бола культурно-шефски болх. ТӀехь-тӀехьа дукхагӀен дикагӀен хул театраша юрта болхама къахьегамхошта дешдола гӀулакхаш. Алхха дӀадаьхача цхьан шера республика районашка гойтай 1300 совгӀа спектакль. 200 эзар сар а хьоакаш.

ЦӀей дездеча хана республика театрий болхлоша дика кхетаду КПСС XXV съездо творчески интеллигенцена хьалхашка оттадаь лоархӀаме декхараш.

Театр вайна дукха деза цун идейность йаька хилярах, йиза гражданственность, сийрда художественни культура хиларах.

А. МИТРОФАНОВ,
республика культура министра заместитель.

Студентий конференци

Нохч-ГӀалгӀай паччахьалкхен университете чакхъяьннай студентий археологически конференци. Цига дакъа лоацаш хилар ку нуэера барам санна Еревански Тбилисски, Ростовски а Краснодарски а, Дагестански Къилбаседа-ХӀирийн университеташкарен Ставропольски пединститутерен студенташ а.

Тайп-тайпарча дешашта хетаwь а Кавказа археологе бе-бе проблемаш тӀеттаса а яр Ӏилма-тохкамц балхаца хьаштдоаш болча кагирхоша кийчъяь докладаш. Цхьайолча докладашка термаш тӀаоаши дика, керда материалаш юкъе а кхуваьш, даьйхар студенташа Ӏилман балха тӀа шоаш къовстаде хьакерма дешаш.

ТолашагӀйола итт доклад ацрель бетта Махачкале хургӀолча XXV-ча Ерригсоюзни студентий археологически конференце яхьийта могалой. Царна юкъе я Нохч-ГӀалгӀай университета студентий С. Савенко, В. Авдеенко, Т. Власовай докладаш а.

Цун доакъошхошта дика пайда луш, тохнама балхах цар чам болийташ чакхъьлар конференци.

О. ЕВДОКИМОВА,
«За кадры» яхача дукхатиражни газета редактор.

Телевизор е радиоприемник телхача из тоайта лаьрхӀа городе бола безаш хулар Грозненски районерча Алханкала баха нах. Цунах хьовзам хулар, нах балха тӀера бувлар, дукха ха йовйора. Из кхоачамбоацар дӀадаьннад юрта радиотелемастерске хьайийллачул тӀехьагӀа. Цига болх беш ва лаьрхӀа курсаш чакхъяьха вола Лабазанов Ахьмад. Цунна новкъостал ду Кантаев Ахьъяда. Балхах дика ахеташ я шоай декхар цӀена кхоачашдеш а хиларах юртарча наха шоаш безабалийтаб цар. ХӀаьта царна баркал а оал алханкалинцаша.

СУРТА ТӀА: радиотелемастер А. Лабазанови цун гӀоанча А. Кантаеви телевизор тоеш болхи.

Я. ЦУЕВА сурт.

СОЦИАЛИЗМАНА КАРАГӀДАЬННАР ЛОРАДЕШ

ТӀеталӀа тӀемо гӀуленаш Ӏо мадеш ба Ленина орден лелаена Забайкальски военни округе. Полигонашка, танкодромашка, сапта Ӏомалуча аренашка, классашка шоай говзалаш лакхъеш, хала хьелашка зӀанзерче кекере тӀом бе Ӏомалуш ба бӀухой.

СУРТАШ ТӀА: 1) ТӀемахой дакъа сийлен музее. Сийлахь боккхача Даьй-махка тӀом тӀа дакъа лоацаш хинараш прапорщикаш Гладков Александри (аьрдехьарев) Макаров Петри шоай дакъа сийлахьча тӀема наьнъех дувцаш ба. Коммунисташ А. Гладкови, П. Макарови Советски Эскаре гӀулакх деш бола 35 шу да.

2) ара еш йола зӀере зенати ма-могга хила тарлуча тӀема хьелашта гарга оазеш чакхбоккхилга массазера зӀама хиина дӀаэттад воккхагӀеола лейтенант Игнатин Виктор командир волча роте.

3) атака еш я капитана Андреев Виктора мотострелкови подразделени.

Н. АКИМОВА суртеш.
ТАСС фотохроника.

САГ ЙОАЛАЯЬЧА ДЕШ ДОЛА СОВГӀАТ

Вай мехка хӀара шера ши миллион саг маьре яр-яхар хул. ХӀаьта хьоалчагӀийна совгӀаташ мел кийчду гаргарча нахен доттагӀашен! КӀаьна вай деш дола къамаьл «Саг йоалаярца юззаенна страховани» оалача страховане керда тайпан новкъосталца даьча совгӀата хьакъехьа хургда.

Паччахьалкхен страховани бахача наха тӀехь-тӀехьа боккхагӀча лоархӀаме хулаш я. Вай республике Госстраха новкъосталех пайда эцаш 100 эзар герта къахьегамхой ба.

Къахьегамхой хьашташи цар дӀадехарахи теркал а деш, Госстрахе хадданза хуцамаш тӀатохараши хул йолаш йолча правилашта, положенешта, юкъехул страховане керда тайпаш. Масала, 1977 шера юкъедоаладаьд страховане керда тайпа — саг йоагӀача дена. Къаьстта хьашт долаш да из шоай бераш, беший бераш, йиший е веший бераш шо-шоай дезал а хиина вӀашагӀкхетачча хана царна совгӀат де лаьрхӀача даьшта-ноаношта кхьча гаргарча нахан: цӀагӀара боахам билла, мебель эца, вӀашагӀкхетар белгалдоаккхаш накъа бека, кооперативни квартира Ӏалашъе, и. кх. дӀ.

Саг йоалаеш е маьре йодаш хӀонаш яца ахча Ӏоадара ела страховани договор де йиш я бера даьй, даь даьй, наьна даьй, кхы бераш шоай берош а даь хьатӀенйцарий, бой йоакхо ерий, кхьча гаргарча наьха. Цу тайпара договораш ду 20 шерагара 70 шерага кхаччалца ха яьнача гражданашца 2 шерагара 15 шерага кхаччалца ха яьнача берашта. Договора тӀа оттадаь ахча царна дӀалу маре сесаги хиина уж вӀашагӀкхетача хана. Цхьабакъда, 16 шу дизале хьалхагӀа дац.

Из ха яьначул тӀехьагӀа мар а сесаг а хиина вӀашагӀкхийттача дӀахигача саган йолаш дӀалуш дола ахча хӀара шу массаза доах ши процент дукхагӀа а долаш ду. Иштта санна страховани яь 25 шу дузаш саг йоалаяза е маьре яхоза хуле, доагӀачул 14 процент совгӀа лургда цунна страховой ахча. Цун боарам бе-бе хила тарлу. цхьабакъда, 300 сомал лохагӀа хургбац. Из боарен страховани еш вари Госстраха инспекшин шоайла барта а гӀой оттабу. Цу тайпара договор, цу цхьан хана, хатар хуле а дыкта, еча страховане договор а лоархӀ. Нагахьа санна бера хатар хинна моттиг нийслой, ахчанца белггалара новкъостал дерзда цунна могашал юзаметтаоттаяра. Бер кхийна а дьяина, саг йоалаеча е маьре йодача хана цунна страховане договораца дала оттадаьча ахчанца лоархӀаш дац из.

Э. СУЛЕЙМАНОВ,
Нохч-ГӀалгӀай АССР Госстраха управлене начальник.

Дукха еза професси

ШийттлагӀа шу да Исраилова Хьавас Алхан-Калински участковни больнице болх бу. Юртахошта езаш, цар лоархӀаш лор я из. Ди, бийса ца къовсаш, миччa хана цамогаш волча сага шийна могаш дола гӀо-новкъостал де кийча йола лор я Исраилова.

Дукха ха йоаццаш цамогаш хилар Айза яхача кьонача наьна кӀаьник. Эзаш дав лорий новкъостал. Ши сахьат даьнна бийса яьха ха яр яз. Куст хетацар кьоначча наьна ха яхача хана лора наӀарга яха, цу тӀа деза юрта йисте яхаш а яр Хьава. Цхьабакъда, берагара бала ал а ца могаш, лор йолча нзар Айза. ГӀобаьккха хотта, делхаш лоа, дӀаяха йоацаш машен. Дукха ха ялалекха хьаккаьчар лор: тохар маха, молайир молхаш — цу сахьате дийн а векин дӀалахдар кӀаьник. Иштта, бийса яхача хана цамогаш хилар цхьа йоккха саг. Цунна а гӀо-новкъостал дир лоро. Уж тайпа масалаш дукха да Хьавай балха.

Шин болх безаш хиларах Хьаван вӀаштӀехьа вола шиъ лорий декхар дерттӀа кхоачашде, из болх боагӀача бесса цӀена лелабе.

Ц. ЯРАГИЕВ.

Спорта хоамаш

НИЗ ДӀАКХАЧАНЗАР

Волейболах «А» класса хьалхарча лигерча командашта юкъе укх шерара чемпионат дӀайолаеннача хана девз спортивни денал а йоккха говзал а гойташ Грозненера «Автомобилист» ловзаш чакхъяьнначул тӀехьагӀа вай республикерча волейбол езарий шоай команде лакхерча лиге ловза бокъо йовкъхартхиларах бола тешам чӀоагӀбелар.

Цхьабакъда, из бокъо къувсаш йола ялх команда вӀашагӀтеха Москве 20-ча марта дена 24-ча марта кхаччалца чакхйоаккхаш хинна турнир «Автомобилиста» аьттув боаваш дӀайолаелар: из эшар Минскерча «Моторац» ловзаш. Дале а, шоллагӀча дийнахьа шоай турнирни хьалаш тоаде чӀоагӀо яьча вай мехкахоша доагӀ-доагӀача ловзара тактически сурт а хувцаш, геттара чӀоагӀа дог уралттадаь чакхдаьккхар Алма-Атерча «Дорожникацара» шоай вӀашагӀкхетар. Хьалхарча кхаь партех кхоачам хилар царна Казахстана волейболисташ эшабера. Цу дийнахьа шитта счет 3:0 а йолаш Свердловскерча «Уралэнергомашо» эшайир «Мотор».

Цул тӀехьагӀа «Автомобилисто» нийсхо яьккхар ше шоллагӀа «Мотораца» ловзаш. Яь партех лаьтта царна юкъе хиина вӀашагӀкхетар счет 3:1 а йолаш вай командана толаш чакхдаьлар. ХӀаьта «Уралэнергомашо» счет 3:0 а йолаш эшайир «Дорожники».

Турнира тӀеххьарча денга укх тайпара хьалаш долаш кхаьчар командаш. Хьалхарча моттиге бер 4 очко яьккхи свердловчанаш, шишша очко яьккхаир «Автомобилисто» санна, «Моторо» а «Дорожнико» а. Гуш ма хиллара, тӀеххьарча турага, лакхерча лиге ловза бокъо яьккха, кхаьчар «Уралэнергомаш», хӀана аьлча, вож командаш цунна кхы тӀехьавке пеш йолаш ядар. ХӀаьта лакхерча лиге вухаш йола шоллагӀа путевка яккха йиш йолаш яр юхейиса кхоккхе а команда.

Цхьабакъда, из тӀеххьара гӀа бизза банкха магакаар вай мехкахошта. Счет 3:0 а йолаш уж эшабир алмаатинцаша. Иштта из шоллагӀйола путевка «Дорожникага» кхаьчар, хӀана аьлча, цу дийнахьа «Мотир» эшайир свердловчанаша. Белгалдакка деза, алхха цхьан шера мара хьалхарча лиге ца лайзаце а лакхерча лиге чуяла карагӀдаьннач «Уралэнергомаша» из бокхха толам болга. ХӀаьта укх тӀеххьарча шерашка хаддаза из бокъо къувсаш хьайоагӀача «Автомобилиста» волейболисташта эгара бехктокхамеча вӀашагӀкхетаре юха а магаизар хӀаране низ юкъарча лерхӀачуга кхачара вӀашагӀтоха.

«ДОТТАГӀАЛА КУБОК»

Ленинграде чакхъяьннай езача атлетиках «ДоттагӀала кубок» яхийра традиционни турнир. Вай мехка тоз-тохамагӀа бола штангисташ санна, цига вӀашагӀкхийтабар Болгаре, Венгре, Куба, Румыние, ГДР, США Япони — берригаш лаьрхӀача 17 мехкара цӀи хеза атлеташ.

Цу турнире дакъа лоацаш хилар вай республикера Европа экс-чемпион, спорта дунен халкъашта юкъерча класса мастер Сайдулаев Адам. Двоеборье 390 килограмм долча дозалга а кхаьча, турнире хьалхара моттиг яьккхар Адама. Иштта хьокхамаш да цунца цхьан дозала категорена юкъевоагӀача кхы а шин спортсменага. Цхьабакъда, А. Сайдулаев парел дегӀа вайгӀа хиларах хьаккара моттиг цунна хьошайир.

Белгалдаккха деза, из турнир кастта хургйолча «Дунен кубок» яккхара яхьашка дакъа лоацаргдола СССР команда вӀашагӀтохара лоархӀаме этап йолга.

С. ПАРЧИЕВ.

ДЕГА ТӀАХЬЕХАМЦА

Шаьларча № 8 йолча школе эрсий мотти литературен хьехаш йолча хьехархочох Кузнецова Нина Васильевнах лаьца дувца аз аьлча, цун новкъостаща аьлар лоацца: «Ший болх Ӏалаьмате чӀоагӀа безаш я, цудухьа школана эшаш йола саг я из».

БархӀ шу хьалха И. В. Кузнецовас чакхъяьккхар Балашовски педагогически институт. Цу хана лена шиъ даго къоабалбеш тӀайийца болх хьинаре беш, дикача кхетамца дешархошта урокаш телаш хьайоагӀа из. Шаьла цо болх бу цхьа шу мара деце а школа коллективо езаш тӀайийцан цар лоархӀаши йола хьехархо я из. Нахаца та хоаш Ӏимерзен саг я Нина Васильевна.

Эрсий мотти литературен хьех цо 5-чен 8-чен классашка. Эрсий метта грамматика Ӏомаеча хана бераш ца кхеташ цхьаца йола халонаш нийслу. ТӀехьа букаш болча дешархошта кхычарна лучал совгӀа урокаш а телаш, уж дӀакхетабеш дикка къахьег цо. Цу хьакъехьа дешархошта новкъостал дара Нина Васильевнас хьайийллар школе «Сакъердаме грамматика» яха кружок. Бераша укхаза кроссвордаши тайнвордаши, предложенеш йоаших. И. В. Кузнецовай дешархоша язъю кӀоарга чулоацам болаш йола рефераташ, сочиненеш, къаьдола балхаш. Дика дешараш хиппа ца Ӏеш царех ба эрсий метта грамматиках хала кхетаи хиина, бакъда, хӀанз Нина Васильевний новкъосталца из мотт дика кхетабеш бола М. Сардалов, И. Алавдинов, А. Дакаев, Р. Мурдалов, кхыбараш.

— Дешара ди массаза дола чӀоагӀагӀа безалу сона сай болх, — йоах Нина Васильевнас. — Са болх — са дега безам ба. Сай болх аз хувцаргболаш хӀама дац.

А. АХМАТОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

27 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Ӏуйранара гимнастика.
9.05 — Мультфильмий программа.
9.35 — «Доше шайба» яха приз оаккхара.
10.20 — Берашта. «Мушкетераш» яха художественни фильм.
11.00 — РСФСР Халкъа илайн халхарен ансамблай концерт. Мостедаьча — кердадараш.
14.20 — Кердадараш.
14.30 — Профессионально-технически дешарах долча телевизионни документальни фильмай программа.
15.35 — Телестанцио.
16.05 — Берашта. «Каникулаш» яхача телевизионни художественни фильма премьера (Польша). 2-гӀа сери.
17.00 — Халкъа школаш. Телевизионни обозрени.
17.45 — «Кьоначар адресаш».
18.45 — «Тахан дунен тӀа».
19.00 — «Ӏилма вахар».
19.20 — «Жан Кристоф» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 7-гӀа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — Театра дунен халкъашта юкъера Ди. Передача дӀахьу СССР халкъа артиста М. И. Царева. Мостедаьча — «Тахан дунен тӀа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

16.30 — Передачий программа.
16.35 — Художественни фильм.
17.45 — «Доазон хан». Ӏилмано-популярни фильм.
18.35 — «Малан хьо, мистер Климмер?» яха документальни фильм.
18.50 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (гӀалгӀай меттала).
19.05 — «Нохч-ГӀалгӀайче гӀолла». Информационни выпуск (эрсий, гӀалгӀай меттала).
19.35 — «Искусства дунен чу». Кьоанча художникий кхоллам.
19.40 — «Анникин бераш». Телевизионни фильм.
20.00 — «Егор хоре дӀаоткинная». Пионерий республикански Дворецеа спектакль. Авторaш: И. Янмин, Н. Качанова.
21.00 — Художникех дола дуцараш. «СССР Халкъа художник Е. Ф. Белашовах».
21.40 — «Ракеш» яха телевизионни художественни фильм.

28 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Ӏуйранара гимнастика.
9.05 — Сакъердаме стихаши дуцараши кхоачашду Москвасерен дешархоша.
9.35 — Берашта. «Тамиша доттагӀа» яха художественни фильм.
11.00 — «Клоункъобара клуб».
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Юртара вахар». Кинопрограмма.
15.30 — «Воронежски меддарой» яхача ансамбла концерт.
16.05 — Берашта. «Каникулаш» яхача телевизионни художественни фильма премьера (Польша). 3-гӀа сери.
17.00 — «Эрсий мотт».
17.30 — «Шайи дола моттиг хьабоазийта, журналистий!».
18.00 — «Тюменски латтан деточесье телевизионни очерк.
18.45 — «Тахан дунен тӀа».
19.00 — Футболах дола дунен халкъашта юкъера вӀашагӀкхетар. СССР — Болгари.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Музыкальни киоск». Телевизионни журнал. Мостедаьча — «Тахан дунен тӀа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

17.00 — Передачий программа.
17.05 — Художественни фильм.
18.15 — «Нохч-ГӀалгӀайче гӀолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
18.35 — «ЗӀамигача дунен чура «мозаика»» яха Ӏилма-популярни фильм.
18.45 — Вай заслуженнибараш. М. Бибулатов.
19.00 — «Дика дегаш дола нах». Документальни фильм (нохчий меттала).
19.25 — «Юртара вахар» (гӀалгӀай меттала).
20.05 — Телевизионни фильм.
20.30 — Халкъа депутатий Советашка.
21.00 — «Объектив».
21.40 — «Адмирал Нахимов» яха художественни фильм.

РАДИО

27 МАРТ

6.40 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Ашараш (гӀалгӀай меттала).
8.45 — «Шун хьамтиеш моттиг кхоачаьвдув?». Болхлой столовешка гӀоалл ха рейд (эрсий меттала).
9.15 — «Ӏахта кадур» (гӀалгӀай меттала).
9.30 — «Кьона замано» — радиожурнал (гӀалгӀай меттала).
16.00 — Программех хоаттамаш. Хьаьша.
16.00 — Боккхийчарах берен яьшна. «Дика хетараш цатоамамашо». Беседа (гӀалгӀай меттала).
16.15 — «ТӀехьабусараш боаш бергйа болх» (нохчий меттала).
16.30 — Социалистически яхьхьамлаккхетарашта лаьрхӀа концерт (гӀалгӀай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала).
7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Шалински района «Шалин» совхоза хьалхаьхкхаттачи доярка В. Умаровайна дола радиопортрета (нохчий меттала).
8.25 — Хоамаш.
8.35 — «Коллективо кхетам лу». Беседа (гӀалгӀай меттала).
8.50 — Ашараш (гӀалгӀай меттала).
9.15 — «Социалистически производства тӀаьхьача гӀеоты керттера моттиг» яха передача (гӀалгӀай меттала).
9.30 — «Барт болча дезале» яха радиовыпуск (гӀалгӀай меттала).
9.30 — «Алкоголь дега хадар ду». Лора беседа (эрсий меттала).
16.00 — Программех хоаттамаш. Хьаьша.
16.01 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (нохчий меттала).
16.13 — «Коммунисташ — тоьшт хьадувча». Корреспонденци (гӀалгӀай меттала).
16.30 — «ХӀара денна — тайна хьаккьегам!». «Союзатоматстрой» яхача заводера передача (гӀалгӀай меттала).
16.45 — «Надтеречный» совхоза кемсаш лелараш болах (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала).

28 МАРТ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.

Хоттам

Тахан республике гӀоллен Грознен моркхаш а йолаш, йоачан а йацаш, малхбузехьара секунде 0—5 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 7—12, Грозне 9—11 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоана хунцалуш моркхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка кӀезиг-дукха йоачан а йолаш, тайп-тайпарча оагӀонашкахьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана —1+4, дийнахьа +9+14 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттен деношка.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; белк тоахала секретара — 3-34-30; партийна вахарен культурен отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бахама отдела — 3-42-28; кехьий отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

СФ02102. «Грозненский рабочий» издательство типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1880.